

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE
za 2017. godinu**

Broj: 01-02-08-14-3-1-1372-6/17

Sarajevo, septembar 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	14
6.1.1	Prihodi i primici	14
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	15
6.1.2.1	Plate i naknade troškova zaposlenih	15
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	16
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	16
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	23
6.1.2.5	Izdaci za finansijsku imovinu	23
6.1.3	Finansijski rezultat	24
6.2	BILANS STANJA	24
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	24
6.2.2	Stalna sredstva	30
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	30
6.2.4	Dugoročni plasmani	31
6.2.4.1	Dugoročna potraživanja	31
6.2.4.2	Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)	34
6.2.5	Izvori sredstava	35
6.2.6	Popis sredstava i obaveza	35
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	36
7.	JAVNE NABAVKE	36
8.	OSTALI NALAZI	38
8.1	Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)	38
8.2	Problem primjene Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica	41
9.	KOMENTAR	42
IV	PRILOG:	43
	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	43
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu	44
	Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	47
	Izvještaj o novčanim tokovima Period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2017 godine	48

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Federalnog zavoda za zapošljavanje** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Federalnog zavoda za zapošljavanje** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe, ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. **Ne može se potvrditi iskazano stanje sumnjivih i spornih potraživanja u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 14.214.345 KM jer nije izvršeno usaglašavanje istih sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zavod nije poduzeo odgovarajuće aktivnosti kako bi ista bila naplaćena ili otpisana u većem obimu, što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6.2.1. i 6.2.6. Izvještaja);**
2. **Dospjele kamate po osnovu potraživanja za nenaplaćenu glavnica, za date komisione kredite u ranijem periodu, nisu evidentirane u Glavnoj knjizi. Također, knjigovodstveno stanje potraživanja po osnovu dospjele a nenaplaćene glavnice za ove kredite, nije usaglašeno sa iskazanim stanjem u izvještajima banaka komisionara za iznos od najmanje 137.433 KM, zbog čega se ne mogu**

potvrditi iskazana dugoročna potraživanja u iznosu od 22.768.084 KM (tačke 6.2.4.1. i 6.2.6. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji **Federalnog zavoda za zapošljavanje**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Zakonom o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica, koji je bio u primjeni od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine, nezaposlenim demobilisanim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po osnovu kojeg su kantonalne službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijeli period trajanja prava, i to „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja). Punomoćnici demobilisanih boraca su pokrenuli tužbe protiv Federalnog zavoda kao drugostepenog organa pred Vrhovnim sudom FBiH, a istima traže usklađivanje naknada u upravnom postupku, što se i dalje nalazi u fazi rješavanja (nijedan predmet nije meritorno riješen). Prema posljednjim podacima Federalnog zavoda, ukoliko se navedeni problem ne riješi, procjena ukupno potrebnih sredstava za eventualno usklađivanje utvrđenih naknada demobilisanim borcima iznosi 97.772.624 KM (tačka 8.2. Izvještaja).**

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Federalnog zavoda za zapošljavanje** je takođe, odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizorske dokaze o tome da li je poslovanje Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Zaključeni a nerealizovani ugovori za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 14.412.824 KM su preneseni na realizaciju u narednu 2018. godinu. Iako su za navedene namjene u Finansijskom planu za 2017. godinu bila osigurana sredstva u iznosu od 29.930.000 KM, prenošenje ugovora na realizaciju u naredni period je uticalo na smanjenje efekata zapošljavanja, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 6.1.2.3.2. Izvještaja);
2. Zavod nije poduzeo adekvatne aktivnosti da se, do isteka ugovorenog perioda, u svim kantonalnim službama za zapošljavanje implementira Jedinstveni informacioni sistem u oblasti zapošljavanja. Za funkcionisanje istog u 2017. godini su utrošena sredstva u iznosu od 600.457 KM, od čega se 319.396 KM odnosi na troškove tekućeg održavanja licenci, a 281.061 KM na plaćene obaveze po ranije potpisanim ugovorima za uvođenje istog, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, u dijelu koji se odnosi na efikasno i ekonomično trošenje sredstava (tačka 8.1. Izvještaja);
3. Prilikom provođenja postupka javne nabavke radnih stanica - računara, laptopa i tableta u vrijednosti od 499.539 KM se ne može potvrditi da je osigurana pravična i aktivna konkurencija, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu** u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 28. septembar 2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriterij za reviziju finansijskih izvještaja su slijedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su slijedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Finansijski plan za 2017. godinu;
- Odluka Upravnog odbora o izvršavanju finansijskog plana za godinu 2017. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba;
- Statut Federalnog zavoda za zapošljavanje.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalni zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu: **Federalni zavod**) je izvanbudžetski fond osnovan Odlukom o početku rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, donesenom od strane Vlade Federacije BiH dana 03.05.2001. godine¹, na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica². Federalni zavod je osnovan radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja i praćenja kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH.

Federalni zavod je javna ustanova, registrovana kod Kantonalnog suda u Sarajevu upisom u sudski registar dana 16.08.2001. godine (br. UF/I-1207/01). Parlament FBiH je u septembru 2001. godine donio novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a isti je objavljen u oktobru iste godine³ (u daljem tekstu: **Zakon o posredovanju u zapošljavanju**).

U skladu sa članom 5. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i Statutu, **Federalni zavod je nadležan da:** prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica; prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije; upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti; prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije; prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihova profesionalna rehabilitacija i osigurava i ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje; pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima; objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti; prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju; predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama BiH, Federacije i Republike Srpske; odobrava zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje; prati i poduzima mjere za stvaranje uslova za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje; obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike.

Organ upravljanja Zavodom je Upravni odbor, koji broji 7 članova, a istog imenuje i razrješava Vlada FBiH na period od 4 godine, u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH. Upravni odbor je za svoj rad odgovoran Vladi FBiH. Upravni odbor Zavoda je imenovan Rješenjem Vlade FBiH 18.11.2016. godine u sljedećem sastavu: Zlatko Hadžiomerović (predsjednik) i članovi – Adrijana Prskalo, Vitomir Čošković, Nihad Pašalić, Krešimir Sarić, Dženan Redžo i Kenan Filipović.

Zavodom rukovodi direktor koji je odgovoran odgovoran za zakonitost rada, te predstavlja i zastupa isti. Direktora Zavoda imenuje i razrješava Vlada FBiH na osnovu provedenog javnog konkursa. Vlada FBiH je 18.11.2016. godine donijela Rješenje kojim je za direktoricu Zavoda imenovala Helenu Lončar, na period od 4 godine. Prethodno je imenovana obavljala dužnost privremenog direktora od 12.05.2016. godine. Prema prezentiranom Rješenju od 20.01.2017. godine, u sudskom registru koji se vodi kod Općinskog suda u Sarajevu, direktorica nema ograničenje ovlaštenja.

Na dan 31.12.2017. godine u Federalnom zavodu za zapošljavanje bilo je 48 zaposlenika od ukupno 63, koliko je predviđeno Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, u ulici Đoke Mazalića broj 3.

¹ „Službene novine FBiH“, broj 21/01;

² „Službene novine FBiH“, broj 55/00;

³ „Službene novine FBiH“, broj 41/01; 22/05 i 9/08;

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu** i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od novembra 2017. godine do aprila 2018. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Zavoda za 2014. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod nije postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH u dijelu izvještavanja Ureda i Federalnog ministarstva finansija o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka, odnosno sačinjavanju Programa mjera za postupanje po revizorskom izvještaju.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo slijedeće:

Realizovane preporuke

1. Osigurana je saglasnost Vlade FBiH od 14.01.2016. godine na Izmjene i dopune Statuta Federalnog zavoda, u skladu sa zakonom;
2. Planiranje sredstava neophodnih za realizaciju Finansijskog plana Federalnog zavoda se vrši na bazi mjerljivih, realnih i dokazivih ulaznih podataka;
3. Isplata naknada članovima Upravnog odbora Federalnog zavoda preciznije je definisana Odlukom o izmjenama i dopunama Statuta;
4. Utvrđeni su kriteriji na osnovu kojih se vrši raspodjela nedostajućih sredstva po zahtjevima kantonalnih službi u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica;
5. Doznačavanje sredstava Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom vrši se na osnovu potpisanog ugovora kojim su precizno definisana prava i obaveze ugovorenih strana;
6. Isplata sredstava poslodavcima vršena je nakon dostavljanja kompletne dokumentacije koja je uslov za isplatu sredstava u skladu sa zaključenim ugovorima;
7. Osigurano je da su evidencije programa i podaci u Izvještaju o radu usklađeni;
8. Prilikom ugovaranja zajedničkih projekata sa drugim institucijama osigurno je instrument obezbjeđenja kao garanciju za povrat sredstava u slučaju neispunjavanja ugovorenih obaveza;
9. Prilikom zaključivanja Memoranduma o razumjevanju na realizaciji projekata sa drugim institucijama utvrđena je obaveza dostavljanja finansijskih izvještaja sa prilogom računa kojima će se potvrditi namjenski utrošak doznačenih sredstava;
10. Planiranje pozicije kapitalnih izdataka se vrši analitički i na osnovu realnih ulaznih podataka, u cilju efikasnog praćenja izvršenja finansijskog plana, kao i ispravnog evidentiranja kapitalnih izdataka i realnog izvještavanja svih korisnika finansijskih izvještaja;

11. Odluke o preraspodjeli sredstava Federalnog zavoda donose se uz dosljedno poštivanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH;
12. Ukinuto je postojanje kreditne linije za zapošljavanje demobilisanih boraca za čiji plasman sredstava je rizik povrata snosio Federalni zavod, dok su se neiskorištena sredstava pripojila namjenskom depozitu kod Razvojne banke FBiH za čiji plasman sredstava rizik snosi Banka;
13. Knjigovodstveno su evidentirana dospjela a nenaplaćena potraživanja po osnovu izvršenih kreditnih plasmana preduzećima „Konjuh“ d.d. Živinice i „Krivaja – Mobil“ d.o.o. Zavidovići;
14. Ukinuta je novoformirana kreditna linija iz sredstava depozita kod Razvojne banke FBiH u iznosu od 2.000.000 KM za pokretanje proizvodnje u kompaniji „Kera – Steel- Team“ d.o.o. Mostar, odnosno izvršene su izmjena i dopuna Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga od 17.06.2014. godine;
15. Donijete su Računovodstvene politike kao dio sistema internih kontrola, što je obaveza u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, a koje se odnose i na vanbudžetske korisnike.

Djelimično realizovane preporuke

1. Djelimično su poduzete aktivnosti u cilju rješavanja problema usklađivanja naknada za demobilisane borce. Sačinjena je informacija o stanju u vezi pokrenutim sudskim postupcima radi usklađivanja novčanih naknada demobilisanih boraca i ista je usvojena na sjednici Upravnog odbora.
2. U saradnji sa resornim ministarstvom i Federalnim ministarstvom finansija djelimično je realizirana doznaka sredstava u iznosu od 5.000.000 KM, planiranih u Budžetu FBiH za 2014. godinu za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja.
3. Programi za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja usvajani su u februaru 2017. godine, međutim realizacija istih ne omogućava praćenje istih u skladu sa usvojenim finansijskim planom;
4. Djelimično su poduzete aktivnosti kako bi se, u saradnji sa ostalim nadležnim organima i institucijama, kao i kantonalnim službama za zapošljavanje, harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH;
5. Osigurana je kontrola sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u vidu Izvještavanja koje pruža informaciju za u koje namjene su sredstva utrošena, međutim nije osigurana adekvatna kontrolu nad utroškom putem imenovane komisije koja će izvršiti kontrolu na terenu;
6. Sredstva za nabavku opreme i repromaterijala, dodjeljuju se nakon dostavljanja računa o namjenskom utrošku sredstava od strane korisnika, međutim nije vršena kontrola izvršavanja ugovorenih obaveza kod korisnika;
7. Programi za zapošljavanje su usvajani pravovremeno na osnovu sredstava planiranih Finansijskim planom, međutim realizacija istih nije u skladu sa planom;
8. Djelimično je osigurano da izvršenje svih planiranih aktivnosti bude u skladu sa Finansijskim planom Federalnog zavoda za zapošljavanje usvojenim od strane Upravnog odbora i Parlamenta FBiH, a naročito u dijelu realizacije nabavki, kao i da izvještaji o izvršenju finansijskog plana sadrže sve bitne informacije potrebne za njegovo razumijevanje od strane svih korisnika, uključujući razloge i pojašnjenja za značajno manje ili veće ostvarenje planiranih pozicija;
9. Djelimično su poduzeti aktivnosti u cilju osiguranja postupanja Razvojne banke FBiH u skladu sa tačkom 10. Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju, u dijelu poduzimanja pravnih radnji protiv svih subjekata – korisnika kredita koji ne ispunjavaju ugovorene obaveze (vraćanje kreditnih sredstava i ostvarivanje efekata zapošljavanja);
10. Federalni zavod, u skladu sa Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju, nije podnosio godišnji izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima navedenog Programa, međutim isti je

djelimično preispitao opravdanost postojećih modela kreditiranja, a izvještaj koji je podnosio Upravnom odboru nema kvalitativne analize i prijedloge za rješavanje postojećih problema;

11. Osigurana je implementacija člana 51. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu podnošenja objedinjenih finansijskih planova službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu, međutim nije postupljeno u skladu sa članom 53. ovog Zakona u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi.

Nerealizovane preporuke

1. Potrebno je da Upravni odbor poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, njegovim izmjenama i dopunama i Statutom Federalnog zavoda, formirala Savjetodavna komisija;
2. Uspostaviti funkciju interne revizije u cilju unapređenja sistema internih kontrola i osiguranja kontinuiranog nadzora nad poslovanjem Federalnog zavoda, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji;
3. U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti aktivnosti na usaglašavanju odredbi članova 5. i 51. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sa Zakonom o budžetima u FBiH i dosljednoj primjeni Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu planiranja;
4. Poduzeti sve zakonske mjere u cilju povrata sredstava doznačenih za projekat „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje šivača i krojača za potrebe firme Saniteks d.d. Velika Kladuša“ imajući u vidu da kompanija nije ispoštovala obaveze preuzete zaključenim Sporazumom o partnerstvu;
5. Preispitati opravdanost visine finansiranih iznosa sredstava kojeg Federalni zavod doznačava prilikom angažovanja nezaposlenih osoba u sklopu provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja imajući u vidu troškove života i ukupna sredstva kojima Federalni zavod raspolaže, a naročito programa za sezonsko zapošljavanje;
6. Potrebno je osigurati da se Jedinstveni informacioni sistem Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje (JIS) u što kraćem roku počne primjenjivati, imajući u vidu do sada utrošena finansijska sredstva za implementaciju istog (4.855.194 KM);
7. Potrebno je izvršiti analizu svih kupljenih i isporučenih licenci za potrebe uspostavljanja Jedinstvenog informacionog sistema (JIS -a) u iznosu od 1.640.295 KM, obzirom da je u cijenu uključeno i tekuće održavanje licenci za 1. godinu (357.435 KM) za Jedinstveni informacioni sistem (JIS) koji još uvijek nije u upotrebi, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti u cilju zaštite interesa Zavoda;
8. Potrebno je da Upravni odbor Federalnog zavoda donese Revidirani Akcioni plan i utvrdi precizne rokove za realizaciju planiranih aktivnosti s ciljem naplate dospjelih kreditnih plasmana i adekvatnog praćenja njegovog izvršenja putem redovnog i sveobuhvatnog izvještavanja od strane menadžmenta Federalnog zavoda;
9. Potrebno je da Federalni zavod, za nadležne organe i institucije, sačini realan Izvještaj o stanju i mogućnosti naplate dospjelih i nenaplaćenih plasmana iz perioda 2002. – 2004. godina, za koje je isti snosio i rizik povrata, a realizacija vršena putem banaka komisionara (23.909.068 KM). Na osnovu konstatovanog stanja utvrditi prijedloge za rješavanje navedenog problema i iste uputiti nadležnim organima i institucijama, u cilju rješavanja istog i donošenja potrebnih odluka od strane Upravnog odbora, odnosno Vlade FBiH;
10. Izvršiti usklađivanje salda glavnice po kreditima plasiranim iz kreditnih revolving linija putem komisionih banaka za pravna i fizička lica iskazanih u knjigovodstva Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama;
11. Godišnji popis u cijelosti izvršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a naročito u dijelu koji se odnosi na dugoročna potraživanja;
12. Poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti kako bi preduzeća „Krivaja – Mobel“ d.o.o. Zavidovići i Konjuh d.d. Živinice ispoštovala sve prihvaćene obaveze u pogledu zadržavanja predviđenog broja zaposlenih radnika i u pogledu izmirenja dospjelih obaveza po odobrenim

kreditima. Također je potrebno poduzeti sve neophodne aktivnosti u cilju upisivanja hipoteke nad nekretninama IP „Krivaja“ d.o.o. u stečaju Zavidovići u Zemljišne knjige, a čija imovina je kupljena od strane Ortačke grupe;

13. U saradnji sa ministarstvima koja su bila nosioci implementacije Programa podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi i Intesa Sanpaolo bankom d.d. Sarajevo poduzeti sve mjere kako bi se utvrdilo stvarno stanje izvršenih plasmana prilikom realizacije navedenog programa, te u skladu sa konstatovanim poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti u cilju regulisanja statusa potraživanja po dugoročnom depozitu u iznosu od 133.920 KM, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;
14. Pravovremeno poduzimati aktivnosti na naplati potraživanja po osnovu dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;
15. Potrebno je da Zavod poduzme sve raspoložive pravne radnje u cilju povrata deponovanih sredstava kod ABS banke (sadašnja Sparkasse d.d.) u iznosu od 459.000 KM, koja su iskorištena u skladu sa ugovorom kao kolateral za naplatu potraživanja od korisnika kredita.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole. Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola je obaveza rukovodstva Zavoda.

Zavod je usvojio značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola. U skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju, Upravni odbor je 2005. godine donio osnovni tekst Statuta, uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH (Izmjene 2016. godine). Statutom, kao najvišim općim aktom Zavoda, uređena su pitanja od značaja za rad Zavoda, a naročito: pravni položaj, naziv, sjedište i pečat, djelatnost, organi i tijela, vršenje stručnih i administrativnih poslova, finansiranje i finansijsko poslovanje, javnost rada, opći akti i druga pitanja od značaja za rad.

Nadležnosti Upravnog odbora utvrđene Statutom, između ostalog, su: donošenje godišnjeg programa rada, finansijskog plana, usvajanje godišnjeg i periodičnih obračuna i izvještaja o radu Zavoda; donošenje općeg akta o osnovama unutrašnje organizacije i drugih općih akata u skladu sa zakonom; upravljanje sredstvima Zavoda i odlučivanje o njihovom korištenju, kao i utvrđivanje mjera aktivne politike zapošljavanja i potrebnih finansijskih sredstava. Statutom nije propisano davanje saglasnosti Upravnog odbora na određene odluke direktora, odnosno maksimalni iznos sredstava koji može biti utvrđen u odlukama koje donosi direktor Zavoda, što nije u skladu sa članom 27. Zakona o ustanovama. Upravni odbor je donio Pravilnik o javnim nabavkama, te je istim utvrđeno da Upravni odbor usvaja Godišnji plan nabavki i da direktor donosi odluke o pokretanju postupka javne nabavke.

U skladu sa odredbama Statuta, organi i tijela Zavoda su: Upravni odbor, direktor i Savjetodavna komisija. **Izvršenom revizijom smo konstatovali da Upravni odbor Zavoda još uvijek nije formirao Savjetodavnu komisiju za koju je predviđeno da ima 7 članova (po 2 predstavnika sindikata i poslodavaca, po 1 predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore FBiH), što nije u skladu sa članom 4.b. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i odredbama Statuta.** Značaj navedene komisije se ogleda u tome jer bi ista trebala davati mišljenje u vezi politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja, preporuke u vezi sa programom zapošljavanja i davati mišljenje na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada. Na navedeno je ukazivano i u prethodnom periodu i data preporuka koja još uvijek nije realizirana.

Odlukom o osnovama unutrašnje organizacije Federalnog zavoda i Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta, koje je Upravni odbor Zavoda usvojio 2009. godine (izmjene i dopune 2013. godine), utvrđena je unutrašnja organizacija Zavoda, poslovi koji se obavljaju u organizacionim jedinicama, sistematizacija radnih mjesta i druga pitanja u vezi sa unutrašnjom organizacijom. Shodno Odluci o osnovama unutrašnje organizacije, poslovi u Zavodu se vode u okviru Kabineta direktora, Sektora za zapošljavanje, Sektora za

pravne i opće poslove, Sektora za ekonomske poslove, evidencije i informacione tehnologije i Sektora za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i drugih dostupnih fondova.

U revidiranoj 2017. godini Federalni zavod nije donio Računovodstvene politike, iako je isti imao značajne specifične poslovne događaje za koje je trebao propisati način knjiženja, kao što su knjiženja u vezi potraživanja za date kredite i potraživanja za date plasmane, te u vezi sa istima evidentiranja na pozicijama viška prihoda nad rashodima, izvorima stalnih sredstava, prihodima, kapitalnim primicima i kapitalnim izdacima, razgraničenja sredstava, kao i sredstava po osnovu potpisanih a nerealiziranih ugovora koji se prenose na realizaciju u narednu godinu,). Iako na navedeno ukazujemo od 2010. godine, po datoj preporuci je postupljeno tek u aprilu 2018. godine.

U skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH, Zavod je odredio koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te u propisanom roku sačinio Godišnji izvještaj i isti dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Naši nalazi, vezano za sistem internih kontrola ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima bio nezadovoljavajući u dijelu: podnošenja objedinjenih finansijskih planova i kvartalnih izvještaja službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu, ocjenjivanja poslovanja službi, obračuna naknade troškova smještaja, načina utvrđivanja opravdanosti dostavljenih zahtjeva kantonalnih službi za zapošljavanja za nedostajućim sredstvima za ostvarivanje materijalno – socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (doprinosi za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba i administrativni troškovi službi), neobavljanja terenske kontrole namjenskog trošenja sredstava doznačenih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja što se odrazilo na kašnjenje u realizaciji zadatih ciljeva u dijelu zapošljavanja nezaposlenih osoba i kontrole izvršavanja ugovorenih obaveza kod korisnika poticajnih sredstava. Sistem internih kontrola je također bio nezadovoljavajući u dijelu praćenja i davanja instrukcija Razvojnoj banci FBiH u sudskim postupcima koji se vode za naplatu potraživanja po izvršenim kreditnim plasmanima preduzećima „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, „Konjuh“ d.d. Živinice i plasiranih kredita boračkoj populaciji, poduzimanja adekvatnih mjera od strane organa upravljanja i rukovođenja kako bi značajna sumnjiva i sporna potraživanja i potraživanja po datim kreditima u periodu 2002. – 2004. godina bila naplaćena ili otpisana u većem obimu i kako bi stanje istih u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima bilo usaglašeno sa stvarnim stanjem na kraju godine, izvještavanja o efektima Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje postojećih problema, pravilnog vršenja godišnjeg popisa imovine i obaveza, nepoštivanja osnovnih principa Zakona o javnim nabavkama prilikom provođenja postupka javne nabavke radnih stanica – računara, laptopa i tableta, kao i u dijelu zaštite interesa Zavoda prilikom uvođenja Jedinственог informacionog sistema (JIS-a).

Za naprijed konstatovane nepravilnosti u uspostavljanju sistema internih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima izvještaja u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

Federalni zavod je obavezan organizovati internu reviziju, u skladu sa članom 11. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i članom 8. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Odlukom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda i sistematizaciji radnih mjesta, sistematizovana je Jedinica interne revizije (rukovodilac i dva interna revizora) koji treba da vrši reviziju zakonitosti poslovanja Federalnog zavoda u svim organizacionim jedinicama. Imajući u vidu da je Zavod tek u januaru 2018. godine izvršio popunjavanje jednog radnog mjesta internog revizora, može se konstatovati da funkcija interne revizije nije bila uspostavljena u 2017. godini.

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u septembru 2016. godine donijela Strategiju i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u kojem je navedeno da javne institucije trebaju sačiniti Plan djelovanja protiv korupcije i plan integriteta, međutim isti nije sačinjen od strane Zavoda.

Preporuke:

- *Potrebno je da Upravni odbor poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, njegovim izmjenama i dopunama i Statutom Federalnog zavoda, formirala Savjetodavna komisija.*
- *Statutom Zavoda propisati maksimalni iznos sredstava koji može biti utvrđen u odlukama koje donosi direktor Zavoda, bez davanja saglasnosti Upravnog odbora, u skladu sa članom 27. Zakona o ustanovama.*
- *Uspostaviti funkciju interne revizije u cilju unapređenja sistema internih kontrola i osiguranja kontinuiranog nadzora nad poslovanjem Federalnog zavoda, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u FBiH.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Program rada i Godišnji plan rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu Upravni odbor je usvojio 22.09.2016. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 10.11.2016. godine. Upravni odbor je 22.09.2016. godine donio i Odluku kojom je usvojio Finansijski plan za 2017. godinu u iznosu od 54.510.000 KM i procjenu plana za 2018. i 2019. godinu u iznosima od 50.540.000 KM i 51.240.000 KM, kao i Odluku o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za 2017. godinu. Parlament FBiH je 29.12.2016. godine dao saglasnost na Prijedlog finansijskog plana Federalnog zavoda za 2017. godinu. Procedura izrade i dostavljanja plana, kao i izmjena i dopuna provedena je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Iako je procedura usvajanja Finansijskog plana završena na vrijeme, Federalni zavod do kraja 2017. godine nije uspio realizovati planirana sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 13.933.306 KM, što je posljedica samog način rada u postupku dodjele poticajnih sredstava, od čega ističemo nedostatke primjenjivane aplikacije za prijavu poslodavaca i dijeljenje planiranih sredstava na objavljene javne pozive tokom godine, što smo detaljnije objasnili u narednom dijelu, pod tačkom 6.1.2.3.2. Izvještaja. Također, iako su bili planirani, u 2017. godini nisu realizovani Programi „Analiza tržišta rada u FBiH“ (30.000 KM) i „Profesionalna orijentacija - informisanje, obuke za aktivno traženje posla i dr. (200.000 KM). Naprijed navedeno je imalo za posljedicu kašnjenje u realizaciji zadatih ciljeva u dijelu zapošljavanja nezaposlenih osoba u 2017. godini. Tako je utvrđeno da je od ukupno planiranih 29.930.000 KM za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, u 2017. godini realizovano samo 15.996.694 KM ili 53,45 %, od čega 6.211.802 KM na osnovu objavljenih programa iz prethodnih godina, a ostatak od 9.784.892 KM na osnovu programa objavljenih 2017. godine. Značajnim smatramo istaći da u Finansijskom planu za 2017. godinu nije posebno planiran iznos sredstava koji se treba utrošiti za realizaciju ugovora iz prethodnog perioda, što predstavlja problem prilikom praćenja realizacije plana i provođenja procedura implementacije programa zapošljavanja.

Preporuke:

- *Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.*
- *U Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju praćenja realizacije planiranih aktivnosti.*

Radi lakšeg praćenja, dajemo strukturu izvršenja u odnosu na usvojeni Finansijski plan za 2017. godinu usvojenog od strane Parlamenta FBiH i Odluke Upravnog odbora o preraspodjeli sredstava:

u KM

Red. broj	Opis	Plan za 2017. godinu	Izvršenje za 2017. godinu	Index
1	2	3	4	$5=4/3*100$
A	UKUPNA SREDSTVA (I+II+III)	54.510.000	83.057.230	152,37
A1	Raspoloživa sredstva prihoda i primitaka	54.010.000	82.612.880	153

A2	Prihodi i primici rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH i evidencija priliva sredstava na podračun sa računa namjenskog depozita radi plasmana	500.000	444.350	88,87
I	Prihodi	40.610.000	45.107.919	111,00
1.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti (30 %)	39.000.000	43.822.671	112,37
2.	Prihodi od kamata po datim kreditima za podsticaj zapošljavanja i ostali prihodi po datim kreditima rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH (evidenciono)	100.000	68.413	68,41
3.	Prihodi od kamata na depozit, ostalih kamata, radnih dozvola i drugih neplaniranih uplata	150.000	129.836	86,56
4.	Oprihodovana sredstava grantova Vijeća ministara i FMRRS za zapošljavanje Roma	460.000	445.766	96,90
5.	Oprihodovana sredstva po osnovu granta Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	900.000	641.233	71,25
II	Kapitalni primici	400.000	16.375.937	4.094,00
6.	Priliv otplata glavnice kredita za podsticaj zapošljavanju rezervisan za uvećanje depozita kod RB FBiH (evidenciono)	400.000	375.000	93,75
7.	Priliv sredstava po osnovu razročenja depozita kod RB FBiH	0	16.000.000	-
III	Prenesena sredstva	13.500.000	21.573.374	159,80
B	RASHODI I IZDACI (IV + V)	54.510.000	33.481.794	61,42
B1	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz raspoloživih sredstava	54.010.000	33.033.483	61,16
B2	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH	500.000	448.311	89,66
IV	Tekući rashodi	53.435.000	32.667.104	61,13
1.	Bruto plaće i naknade i doprinosi na teret poslodavca	2.282.000	2.078.633	91,09
2.	Naknade troškova zaposlenih	349.000	205.826	58,98
3.	Izdaci za materijal i usluge	1.662.000	1.194.981	71,90
3.1.	Od čega izdaci za bankarske usluge koje se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	242.000	200.249	82,75
3.2.	Od čega troškovi sudskih sporova koji se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	170.000	156.616	92,13
4.	Tekući grantovi	49.142.000	29.187.663	59,39
V	Kapitalni izdaci	1.075.000	814.690	75,79
5.	Nabavka opreme	687.000	170.826	24,86
6.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	300.000	195.553	65,18
8.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH po osnovu primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanju i pozajmljivanje boračkoj populaciji iz sredstava podračuna namjenskog depozita kod RB FBiH izdvojenog za borbe (evidenciono)	88.000	448.311	509,44
VI	PRIHODI I PRIMICI – RASHODI I IZDACI 2017. god. (I+II – IV-V))	0	28.002.062	-

Upravni odbor je 28.02.2018. godine usvojio Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2017. godinu, u kojem je konstatovano da je ostvaren suficit tekućeg poslovanja u iznosu od 28.002.062 KM, kao razlika prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima. Kao što se može vidjeti u prethodnoj tabeli, iskazani suficit je najvećim dijelom posljedica značajno manjeg izvršenja tekućih transfera u odnosu plan u iznosu od 19.954.337 KM, odnosno neprovođenja planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja u planiranom obimu, o čemu smo dali detaljnije pojašnjenje u dijelu Izvještaja koji se odnosi na tekuće transfere, a također i povlačenja sredstava namjenskog depozita iz Razvojne banke FBiH u iznosu od 16.000.000 KM.

Federalni zavod je dužan da Godišnji izvještaj o radu podnese Parlamentu FBiH. Upravni odbor je 22.03.2018. godine usvojio Godišnji izvještaj o radu Federalnog zavoda za 2017. godinu koji je prihvaćen Zaključkom Vlade FBiH od 05.04.2018. godine, međutim, isti do okončanja predmetne revizije nije razmatran od strane Parlamenta FBiH. Prema prezentiranim podacima u Izvještaju o radu za 2017. godinu, u revidiranoj

godini je u FBiH prosječno bilo zaposleno 467.894 radnika, što je u odnosu na prosjek 2016. godine (457.974) više za 9.920 ili 2,17 %.⁴ Prosječan broj nezaposlenih u 2017. godini bio je 357.971 i u odnosu na prosjek 2016. godine (377.894) manji je za 19.883 KM (5,26 %). Prosječna stopa nezaposlenosti, tj. učešće nezaposlenih u ukupnom broju radno sposobnih u Federaciji BiH iznosila je 43,35 % i ima tendenciju pada (1,86 %) u odnosu na prethodnu godinu.

Prema prezentiranim podacima, ukupno naplaćeni prihodi po osnovu uplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti u 2017. godini u FBiH su ostvareni u ukupnom iznosu od 145.661.325 KM, od čega se 43.822.671 KM odnosi na uplaćene prihode Federalnom zavodu, dok je 101.838.654 KM uplaćeno na račune 10 kantonalnih službi za zapošljavanje.

Službe za zapošljavanje, u skladu sa članom 52. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, treba da podnose mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu, a isti je dužan da svaka tri mjeseca podnese izvještaj o radu resornom Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike sa podacima o finansijskom poslovanju, međutim isto nije rađeno u 2017. godini.

Federalni zavod također nije postupio u skladu sa odredbama člana 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi. Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba nije propisana obaveza da Federalni zavod sačinjava Godišnji izvještaj kojim se objedinjuje njegov rad i rad kantonalnih službi za zapošljavanje.

Resorno Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, iako je bilo u obavezi, u 2017. godini nije vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje, u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda što nije u skladu sa članom 54. ovog Zakona.

Preporuka:

- ***Potrebno je osigurati dosljednu implementaciju članova 52. i 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu podnošenja objedinjenih finansijskih planova i kvartalnih izvještaja službi za zapošljavanje Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi.***

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U 2017. godini Federalni zavod je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao prihode i primitke u ukupnom iznosu od 61.483.856 KM, od čega se na ostvarenje prihoda odnosi 45.107.919 KM i na kapitalne primitke 16.375.937 KM. Struktura ostvarenih prihoda je sljedeća: prihodi od doprinosa 43.822.671 KM, neporezni prihodi 198.249 KM i prihodi od grantova i donacija 1.086.999 KM.

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od **43.822.671 KM**, što je u odnosu na plan veće za 12,37 %. Navedeni prihodi se ostvaruju na osnovu uplata doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti koji se uplaćuju na teret poslodavca i zaposlenika (0,5% i 1,5% na i iz plaće) i isti se u skladu sa zakonskim propisima usmjeravaju Federalnom zavodu u visini 30 % i kantonalnim službama za zapošljavanje 70 %.

Kapitalni primici su iskazani u iznosu od **16.375.937 KM**, u okviru kojih se 375.937 KM odnosi na primljena sredstva po osnovu otplata glavnica od pozajmljivanja Zavoda putem komisionih kredita (putem komercijalnih banaka za podsticaj zapošljavanju i putem Razvojne banke FBiH za zapošljavanje boraca). Navedena sredstva su uvećala namjenski depozit kod Razvojne banke FBiH u 2017. godini. Ostatak sredstava u iznosu od 16.000.000 KM se odnosi na povrat sredstava po osnovu razročenja depozita kod Razvojne banke FBiH. Povrat sredstava je izvršen u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o preraspodjeli dijela sredstava

⁴ Podaci o broju zaposlenih se odnose na zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U taj broj su uračunati zaposleni u privredi i vanprivredi.

namjenskog novčanog depozita od 22.05.2017. godine, a istasu bila deponovana kod Razvojne banke FBiH u skladu sa Ugovorom o formiranju namjenskog depozita od 24.08.2005. godine, radi realizacije Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja. Na navedenu Odluku je data saglasnost Vlade FBiH 29.06.2017. godine, a Federalni zavod i Razvojna banka FBiH su 01.08.2017. godine zaključili Aneks broj 8. Ugovora o formiranju namjenskog depozita od 24.08.2005. godine, kojim je definisano umanjeње namjenskog novčanog depozita Federalnog zavoda kod Razvojne banke FBiH i prenos sredstava depozita na redovni transakcijski račun.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

Federalni zavod je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2017. godinu iskazao rashode i izdatke u ukupnom iznosu od **33.481.794 KM**, što je manje za 21.028.026 KM ili 38,58 % u odnosu na plan od 54.510.000 KM, a isto je najvećim dijelom posljedica manjeg izvršenja tekućih transfera za materijalno – socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba (6.021.031 KM) i za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja (13.933.306 KM).

Tekući rashodi Federalnog zavoda su ostvareni u iznosu od 32.667.104 KM. U ovom iznosu se na tekuće transfere odnosi 89,34 %, na plaće i naknade 6,99 % i na izdatke za materijal i usluge 3,66 % od ukupnih tekućih rashoda.

6.1.2.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Izdaci za bruto plate, naknade plata i doprinose iskazani su u iznosu od 2.282.000 KM, što je u odnosu na plan manje za 203.366 KM ili 8,91 %. Obračun i isplata plata i naknada vršena je u skladu sa Pravilnikom o radu i izmjenama i dopunama istog, kojim je utvrđena osnovica za obračun plate u visini 60% prosječno isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim statističkim podacima. Pripadajući koeficijenti kod obračuna plata grupisani prema platnim razredima kretali su se u rasponu od 1,6 -7,5. Najviša plata u Zavodu u 2017. godini iznosila je 4.169 KM (neto), a najniža 877 KM (neto), dok je prosječna plata za 48 radnika iznosila 2.007 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 205.826 KM i u odnosu na plan ostvarene su manje za 143.174 KM ili 41%. Isplata toplog obroka u ukupnom iznosu od 82.934 KM vršena je u visini 1% prosječne neto plaće u FBiH dnevno prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Naknade troškova smještaja dužnosnika iskazane su u iznosu od 10.550 KM. U skladu sa Pravilnikom o radu, direktor Zavoda (čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 kilometara od sjedišta institucije u kojoj je zaposlen) ima pravo na naknadu troškova smještaja u visini od 599 KM mjesečno, ukoliko nema osiguran službeni smještaj, a ukoliko je službeni smještaj osiguran ima pravo na naknadu u visini 299 KM mjesečno. U toku 2017. godine direktorici Zavoda je na osnovu Rješenja donesenog od strane Izvršnog direktora (po ovlaštenju direktorice) isplaćivana naknada za smještaj u mjesečnom iznosu od 599 KM. Također, u skladu sa navedenim rješenjem, a u skladu sa Pravilnikom o radu, isplaćivano je 300 KM mjesečno za odvojeni život od porodice. **Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da na navedenu naknadu nisu obračunati dodatni porezi i doprinosi tj. ista nije imala tretman plaće, kako je to propisano odredbama članova 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 11. Zakona o doprinosima.** Naime, Pravilnikom o Izmjenama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak je definisano da prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su naknade za odvojeni život i smještaj u visini od 250 KM, koji se primjenjuje od 03.10.2016. godine.

Naknade troškova za prevoz s posla i na posao iskazane su u iznosu 31.749 KM. Isplata navedenih naknada se vrši u skladu sa Pravilnikom o radu kojim je propisano da zaposleniku pripada mjesečna novčana naknada u visini mjesečne karte u javnom saobraćaju pod uslovom da je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno više od 2 kilometra. Također, u skladu sa navedenim pravilnikom zaposleniku čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta Zavoda isplaćuje se naknada troškova prijevoza za dane sedmičnog odmora (vikend karta), državnih praznika i neradnih dana, do visine cijene korištenja karte

prevoza na relaciji mjesto rada - mjesto prebivališta. Vikend karta i naknada za prevoz s posla i na posao se ne isključuju.

Naknada za regres isplaćena je u iznosu od 54.079 KM. U skladu sa Pravilnikom radu, isplata regresa izvršena je u visini 50% neto plaće zaposlenika za posljednja tri mjeseca, odnosno u visini prosječne neto plaće u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prema statističkim podacima ako je to za zaposlenika povoljnije. U toku 2017. godine na osnovu Odluke direktorice Zavoda, isplata regresa izvršena je za 50 uposlenika. U skladu sa poreznim propisima, Zavod je u 2017. godini za više isplaćeni regres od porezno dopustivog u iznosu od 32.790 KM, platio dodatne poreze i doprinose u iznosu od 14.732 KM.

Preporuka:

- **Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade troškova smještaja vršiti u skladu sa odredbama članova 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 11. Zakona o doprinosima.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.194.981 KM, u okviru kojih najveće učešće zauzimaju izdaci za stručne usluge iskazani u iznosu od 411.901 KM, osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 216.511 KM, izdaci za kamate i troškove sudskih sporova 156.617 KM, izdaci za neto plaćanja po osnovu ugovora o djelu 104.615 KM (od čega naknade za rad Upravnog odbora iznose 74.910 KM), izdaci za komunikacije i komunalne usluge 55.863 KM i izdaci za tekuće održavanje 54.205 KM.

Izdaci za stručne usluge su iskazani u iznosu od **411.901 KM**, u okviru kojih su najznačajniji troškovi po osnovu izdataka za hardverske i softverske usluge 376.430 KM od čega se na tekuće održavanje Oracle softverskih licenci i Oracle hardverskih licenci odnosi 319.396 KM koje ugovore smo detaljnije objasnili u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Javne nabavke i Implementacija Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) pod tačkama 7. i 8.1. Izvještaja. U okviru stručnih usluga, na pravne usluge se odnosi 35.381 KM, od kojih je 35.100 KM plaćeno Advokatskoj kancelariji „Armin Zulkić“ po osnovu ugovora o pravnim uslugama radi sačinjavanja sveobuhvatne analize o načinu tretiranja sumnjivih i spornih potraživanja, čiji rad smo detaljnije objasnili u dijelu Izvještaja koji se odnosi Kratkoročna potraživanja pod tačkom 6.2.1. Izvještaja.

Izdaci bankarskih usluga su iskazani u iznosu od **201.900 KM**, u okviru kojih su najznačajniji troškovi po osnovu plaćanja komisionim bankama 200.249 KM. Komisionim bankama su također plaćeni i **izdaci za sudske sporove** za učinjene pravne radnje u vezi sa spornim plasmanima Federalnog zavoda iz ranijeg perioda u iznosu od 156.276 KM, o čemu je detaljnije navedeno pod tačkom 6.2.4.1. Izvještaja.

Izdaci za rad Upravnog odbora iskazani su u neto iznosu od **79.910 KM**. Upravni odbor imenovala je Vlada FBiH 18.11.2016. godine na period od četiri godine i isti čine predsjednik i šest članova. Isplata naknade članovima odbora utvrđena je Statutom Federalnog zavoda i ista se isplaćuje članovima u visini prosječne plaće u FBiH za prethodnu godinu, a predsjedniku 20% više u odnosu na članove. Shodno navedenom, naknada predsjednika odbora iznosila je 1.007 KM mjesečno (neto), a članova odbora 839 KM mjesečno (neto). Isplata naknada se vršila na osnovu Odluka direktorice, uz obrazloženje da li su predsjednik i svi članovi prisustvovali sjednici Upravnog odbora za period za koji se naknada isplaćuje.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U okviru izvršenja tekućih rashoda na **tekuće transfere** se odnosi 29.187.663 KM ili 87,17 % ukupnog izvršenja rashoda i izdataka.

Strukturu izvršenja tekućih transfera dajemo u sljedećoj tabeli:

u KM

Red. Broj	Tekući transfer	Plan za 2017. godinu	Izvršenje 2017. godine	Index (%) 4/3
1	2	3	4	5
I	Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim prop. i sporazumima	19.212.000	13.190.969	68,66
1.	Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba	17.200.000	11.178.969	65,00

2.	Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	2.012.000	2.012.000	100
II	Transferi u cilju provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja	29.930.000	15.996.694	53,45
	Ukupno	49.142.000	29.187.663	59,39

6.1.2.3.1 Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima i potpisanim sporazumima

1. Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba iskazan je u iznosu 11.178.969 KM, u okviru kojeg je na socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba utrošeno 477.589 KM i za materijalno – socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba 10.701.380 KM.

1.1. Izdaci za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba su iskazani u iznosu od 477.589 KM, a isto je realizovano u skladu sa „Programom mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzeća ostali bez posla“⁵ i Odlukom direktorice Zavoda o dodjeli sredstava za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba u USK-u od 28.11.2017. godine. Cjelokupan iznos sredstava je doznačen Službi za zapošljavanje Unsko – sanskog kantona Bihać koja je izvršila transferisanje sredstava na račune radnika koji su otpušteni zbog pokrenutih stečajnih postupaka u sljedećim firmama u USK: Kombiteks, Amratex, DI Sanica, Polietilenka, ŠIP Una, TKA Cazin, Sana Ključ i Novitet Bos. Petrovac. Uvidom u izvještaj o pravdanju doznačenih sredstava, konstatujemo da je služba radnicima za I/2017. godine doznačila sredstva u iznosu od 124.205 KM (430 radnika), za II/2017 godine 122.554 KM (419 radnika), za III/2017. godine 121.296 KM (414 radnika) i za IV/2017. godine 109.534 KM (376 radnika).

1.2. Izdaci za materijalno – socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba su iskazani u iznosu od 10.701.380 KM, a isti se realizuju na osnovu ispostavljenih zahtjeva kantonalnih službi za zapošljavanje za nedostajućim sredstvima, u skladu sa odredbama člana 49. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Navedenim članom Zakona je propisano: „ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službama nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, službe za zapošljavanje podnose zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava, a isti tražena sredstva dodjeljuje službama, uz odobrenje resornog federalnog ministarstva“.

Vezano za realizaciju navedenih izdataka, obzirom da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ističemo da su kantonalne službe posebna pravna lica kojima upravne odbore imenuju vlade kantona, a finansijske planove istima usvajaju nadležni kantonalni organi i tijela, koji također donose i normativne akte kojima se uređuje i utvrđuje visina administrativnih troškova (plate, naknade, prijem zaposlenih, ostali izdaci za materijal i usluge), kao i osnovica, način obračunavanja i uplaćivanja doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba.

Upravni odbor Zavoda je 19.04.2016. godine donio „Odluku o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje“ koja je primjenjivana u 2017. godini. U skladu sa postavljenim kriterijima, Federalni zavod je u 2017. godini doznačio sredstva kantonalnim službama u sljedećim iznosima: Zeničko – dobojski kanton 4.654.040 KM, Tuzlanski kanton 2.247.001 KM, Hercegovačko – neretvanski kanton 1.762.862 KM, Unsko – sanski kanton 1.497.793 KM, Kanton 10 - 248.400 KM, Posavski kanton 152.134 KM i Zapadnohercegovački kanton 139.147 KM. Preostalim trima službama sa područja Bosansko – podrinskog, Srednjobosanskog i Sarajevskog kantona nisu doznačena sredstva navedenog transfera jer nije bilo ispostavljenih zahtjeva za nedostajućim sredstvima.

Nakon obavljene revizije, konstatujemo da još uvijek nije uspostavljen adekvatan način utvrđivanja opravdanosti dostavljenih zahtjeva kantonalnih službi za zapošljavanje za nedostajućim sredstvima za ostvarivanje materijalno - socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, u dijelu uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba (utvrđeni iznosi od strane kantonalnih skupština se kreću u rasponu od 6 do 10 KM po nezaposlenoj osobi), kao i u dijelu pokrivanja administrativnih troškova službi

⁵ „Službene novine FBiH“, broj 5/07;

koji nisu limitirani i međusobno harmonizirani u pogledu obračuna plata, naknada, prijema zaposlenih, izdataka za materijal i usluge.

Preporuka:

- *Poduzeti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH.*

2. Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom iskazan je u iznosu od **2.012.000 KM**, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba i potpisanog ugovora kojim su definisana prava i obaveze ugovorenih strana. Fond je dužan Federalnom zavodu dostaviti polugodišnje izvještaje čiji je sadržaj propisan ugovorom. Uvidom u dostavljene izvještaje o utrošku sredstava doznačenih na teret budžetske 2016. godine (1.295.000 KM), konstatujemo da su sredstva utrošena u 100 % iznosu, od čega: 718.867 KM za finansiranje projekata za razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica, 282.305 KM za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom koje same apliciraju kao nosioci projekta i ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i 293.828 KM za finansiranje projekta održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom. Fond je dostavio polugodišnje izvještaje Zavodu u skladu sa propisanim sadržajem, kao i izvještaj o radu Komisije za vrednovanje projekata po Javnom pozivu u kojima se navode nazivi pravnih lica sa dodjeljenim iznosima i namjena utroška sredstava, međutim u prilogu nije dostavljena Informacija o izvršenim kontrolama kod korisnika sredstava. Također u Izvještajima za dodijeljena sredstva Zavoda, navedeni su uslovi koji su se primjenjivali za dodjelu sredstava za finansiranje projekata, međutim nisu dostavljena pojašnjenja koja bi poslužila kao obrazloženje kako su utvrđeni pojedinačni iznosi dodijeljenih sredstava po korisnicima. **Imajući u vidu da je Ured za reviziju institucija u FBiH obavio reviziju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za 2016. godinu i u Izvještaju konstatovao značajne nalaze vezano za raspodjelu sredstava po programima koji se finansiraju iz Federalnog zavoda, ne možemo potvrditi da je Zavod osigurao adekvatnu kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu na teret budžetske 2016. i 2017. godine, te smo mišljenja da bi kontrolu načina dodjele i utroška navedenih sredstava obavezno trebalo izvršiti i na terenu.**

Preporuka:

- *Osigurati adekvatnu kontrolu, na terenu, nad utroškom sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.*

6.1.2.3.2 Transferi čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

Struktura transfera čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja: u KM

Red. broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2017.	Operativni finansijski plan 2017.	Izvršenje po programima 2014– 2016.	Izvršenje po programima 2017. god.	Ukupno izvršenje 2017. god.	Nerealizov. sredstva	Index 7/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Programi sufinan. zapošljavanja, samozap. i pripreme za rad	28.000.000	28.000.000	5.920.065	8.854.881	14.774.946	13.225.054	52,77
1.1.	Prvo radno iskustvo		8.578.304	471.526	1.401.519	1.873.045	6.705.259	21,84
1.2.	Vaučer za posao		2.520.546	488.306	2.859.252	3.347.558	-827.012	132,81
1.3.	Sezonsko/periodično zapošljavanje		6.371.427	333.824	3.223.494	3.557.318	2.814.109	55,83
1.4.	Javni radovi 2017		1.000.000	-	115.653	115.653	884.347	11,56
2.	Program Start up		3.390.795	206.791	919.540	1.126.331	2.264.464	33,21
3.	Programi pripreme za rad (obuka,		1.363.064	219.760	335.423	555.183	807.881	40,73

	stručno osposob. i usavršav.)							
4.	Program zapošljavanja i samozapoš. Roma		965.103	445.766	0	445.766	519.337	46,19
5.	Prilika za sve		2.651.843	3.112.859	0	3.112.859	-461.016	117,38
6.	Program zapošljavanja u oblasti poljop. 2015		1.158.918	641.233	-	641.233	517.685	55,33
II.	Zajednički projekti	1.700.000	1.700.000	291.737	930.011	1.221.748	478.252	71,87
III.	Profes. orijentacija	200.000	200.000	-	0	0	200.000	0
IV.	Analiza tržišta rada	30.000	30.000	-	0	0	30.000	0
	UKUPNO AKTIVNE MJERE ZAPOS LJ.	29.930.000	29.930.000	6.211.802	9.784.892	15.996.694	13.933.306	53,45

1) Programom sufinansiranja zapošljavanja u 2017. godini su predviđene četiri grupe poticajnih mjera:

1.1. Sufinansiranje sticanja prvog radnog iskustva – „Jačanje konkurentnosti na tržištu rada“, 1.2. Sufinansiranje zapošljavanja teško zapošljivih osoba – „Vaučer za posao 2017“, 1.3. Sufinansiranje zapošljavanja na period od 6 mjeseci – „Periodično zapošljavanje 2017“ i 1.4. Sufinansiranje zapošljavanja na period od 3 mjeseca – „Javni radovi 2017“. Realizacija navedenih mjera se provodi u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, a cilj istih je zapošljavanje najmanje 6.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u FBiH, čiji korisnici su poslodavci registrovani u FBiH. Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 16.01.2017. godine, a raspodjela sredstava za realizaciju istog je predviđena na način da se po kantonima dijeli: 30% od planiranog iznosa linearno, a 70% prema broju nezaposlenih osoba. Zavod je informisao javnost o Programu 8 dana prije objave Javnog poziva putem sredstava javnog informisanja i web portala. Javni poziv se objavljuje tri puta u intervalima, u vrijednosti od po najmanje 1/3 ukupno predviđenih sredstava za Program (18.000.000 KM) i isti ostaje otvoren dok se sredstva iz objave ne raspodjele. Prijava na Javni poziv se vrši na način da se poslodavac prijavljuje za učešće u Programu putem linka na web portalu Zavoda www.fzzz.ba, te u prijavu unosi svoje podatke i podatke o osobi koju namjerava zaposliti i po kojoj poticajnoj mjeri. Prvi Javni poziv za učešće u Programu sufinansiranja zapošljavanja je objavljen 02.03.2017. godine, drugi 08.05.2017. godine i treći 03.07.2017. godine. Mjere se realizuju na osnovu zaključenih tripartitnih ugovora o sufinansiranju zapošljavanja koje potpisuje Federalni zavod, kantonalne službe za zapošljavanje i poslodavci, na način da kantonalne službe tokom perioda sufinansiranja Zavodu dostavljaju Izvještaj o ispunjavanju uslova za isplatu (Obrazac PRI 2), na osnovu kojeg Federalni zavod isplaćuje/refundira poslodavcu opravdani iznos sredstava za protekli mjesec. Prethodno su poslodavci u obavezi da dostave kantonalnoj službi za svaki mjesec dokumentaciju propisanu ugovorom. Federalni zavod ima mogućnost da prati realizaciju ugovorenih obaveza provjerom statusa sufinansirane osobe u bazi podataka Porezne uprave FBiH i kontrolom dostavljenih izvještaja kantonalnih službi.

1.1. Prvo radno iskustvo 2017 – Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 1.873.045 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora u 2017. godini odnosi 1.401.519 KM i potpisanih ugovora iz ranijeg perioda 471.526 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 568 ugovora ukupne vrijednosti 3.428.400 KM, radi zapošljavanja 1.010 osoba, od čega je 2.026.881 KM prenijeto za realizaciju u 2018. godinu. Na kraju godine su ostala nerealizovana sredstva u iznosu od 6.705.259 KM.

Program se odnosi na nezaposlene mlade osobe do 30 godina, uz zasnivanje radnog odnosa na period od 6 mjeseci (SSS) i 12 mjeseci (VŠS i VSS), s tim da Zavod poslodavcu mjesečno refundira uplaćene obračunate obavezne doprinose, za protekli mjesec, u iznosu od **330 KM (SSS, 6 mjeseci) i 360 KM (VŠS i VSS, 12 mjeseci)**, a koji obuhvata dio troškova obveznih doprinosa i/ili dio neto plaće. Osnovni iznos sufinansiranja se bez kumulativnog zbrajanja za žene povećava za 10 %.

1.2. Vučer za posao 2017 - Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 3.347.558 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora u 2017. godini odnosi 2.859.252 KM i potpisanih ugovora iz ranijeg perioda 488.306 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 900

ugovora ukupne vrijednosti 4.797.600 KM, radi zapošljavanja 1.999 osoba, od čega je 1.938.348 KM prenjeto za realizaciju u 2018. godinu.

Ovom poticajnom mjerom finansirane su osobe dobi preko 40 godina i žene u dobi od 30 - 40 godina prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje šest mjeseci i dugotrajno nezaposlene osobe, u dobi od 30 do 40 godina, prijavljene na evidenciju najmanje 12 mjeseci, prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv. Putem vaučera, koji se preuzima u službi/birotu za zapošljavanje, nezaposlena osoba se motivira da samostalno traži zaposlenje kod poslodavca. Zavod Poslodavcu mjesečno refundira iznos od **400 KM** za protekli mjesec u trajanju od 6 mjeseci, a koji obuhvata dio troškova obaveznih doprinosa i/ili dio neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere.

1.3. Periodično zapošljavanje 2017 – Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 3.557.318 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora u 2017. godini odnosi 3.223.494 KM i potpisanih ugovora iz ranijeg perioda 333.824 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 936 ugovora ukupne vrijednosti 5.241.543 KM, radi zapošljavanja 2.707 osoba, od čega je 2.018.049 KM prenjeto za realizaciju u 2018. godinu. Na kraju godine ostala nerealizovana sredstva u iznosu od 2.814.109 KM.

Ova poticajna mjera podrazumjeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, uz zasnivanje radnog odnosa na period do 6 mjeseci. Zavod Poslodavcu mjesečno refundira iznos od **330 KM** za protekli mjesec, a koji obuhvata dio troškova obaveznih doprinosa i/ili dio neto plaće. Uvidom u izabrane uzorke, utvrdili smo da je ugovor sa poslodavcem Rose wood d.o.o. Gornji Vakuf zaključen u maju 2017. godine, a da do kraja 2017. godine nije bilo pravdanja sredstava po navedenom ugovoru, što ukazuje na činjenicu da sredstva, iako su ugovorena, pitanje je da li će uopšte biti realizovana. Također, sa poslodavcem „Štanceraj New Company“ d.o.o. Konjic, u maju 2017. godine je zaključen ugovor za prijem 25 uposlenika u ukupnoj vrijednosti 49.500 KM, ali do kraja godine od strane Službe za zapošljavanje HNK Mostar dostavljen je samo izvještaj o ispunjavanju uslova za plaćanje prve rate. **Konstatujemo da u ugovorima za realizaciju poticajnih mjera zapošljavanja nije definisan početak i rok trajanja ugovora, kao ni krajnji rok kantonalnim službama za obradu dokumentacije dostavljene od strane poslodavaca, što ima za posljedicu da realizacija pojedinih ugovora traje i nekoliko godina, što smatramo neopravdanim.**

1.4. Javni radovi 2017 – Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 115.653 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 20 ugovora ukupne vrijednosti 119.252 KM, radi zapošljavanja 108 osoba, od čega je 3.599 KM preneseno za realizaciju u 2018. godinu. Na navedenoj poziciji planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, od čega je 880.748 KM ili 88,1 % ostalo neraspodijeljeno iz razloga jer na navedeni program nije bilo zainteresiranih aplikanata, što znači da je sam program neatraktivan za poslodavce.

Ova poticajna mjera podrazumjeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih duže od 6 mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, uz zasnivanje radnog odnosa na period do 3 mjeseca. Zavod poslodavcu mjesečno refundira iznos od **400 KM** za protekli mjesec u trajanju do 3 mjeseca, a koji obuhvata dio troškova obaveznih doprinosa i/ili dio neto plaće.

Implementacijom 4 naprijed navedena programa sufinansiranja zapošljavanja, poslodavci su se obavezali da će uposliti 5.824 osoba u predviđenom poticajnom periodu (od 3 do 12 mjeseci), za koje namjene je Zavod prihvatio obavezu refundiranja dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili neto plata u iznosima od 330 – 400 KM mjesečno. Zavod je u 2017. godini izvršenje navedenih programa iskazao u ukupnom iznosu od 7.599.918 KM, što u odnosu na planirana sredstva za navedene namjene (18.000.000 KM) predstavlja izvršenje od 42,22 %. Obavljenom revizijom smo utvrdili da primjenjivana aplikacija za prijavu poslodavaca nije odbacivala zahtjeve poslodavaca koji su navodili da će zaposliti veći broj osoba u odnosu na njihov maksimalno dozvoljeni broj utvrđen Programom sufinansiranja zapošljavanja (30 osoba za sve 4 mjere), što je imalo za posljedicu da su takvi poslodavci brzo zauzeli sva slobodna mjesta i da je došlo do zatvaranja javnog poziva, odnosno onemogućavanja pristupa aplikaciji za ostale poslodavce koji

su također imali namjeru aplicirati. Dakle, poslodavci su mogli aplicirati za neograničeni broj radnih mjesta, iako nisu mogli zaključiti ugovore o sufinansiranju zapošljavanja na aplicirani broj, već na maksimalno dozvoljeni broj od 30 osoba kako je to utvrđeno programom. Pored toga, iako su za implementaciju navedenog Programa sufinansiranja zapošljavanja osigurana sredstva u iznosu od 18.000.000 KM, sam način raspodjele istih putem tri objavljena konkursa u okviru kojih su raspodijeljivana sredstva od po 6.000.000 KM, putem tri objavljena javna poziva u martu, maju i julu 2017. godine, imao je za posljedicu da su sa poslodavcima zaključeni ugovori o sufinansiranju zapošljavanja samo u vrijednosti od 13.586.795 KM za koje se znalo da u najvećem dijelu ne mogu biti realizirani na teret fiskalne 2017. godine već da će se prenijeti za realizaciju u naredni period (realizacija 2017. godine 7.599.918 KM, prenijeti za realizaciju u naredni period 5.986.877 KM). Imajući u vidu sve naprijed navedeno, kao i činjenicu da tokom realizacije potpisanih ugovora dolazi do problema i u njihovoj implementaciji (odustajanje poslodavca ili zaposlene osobe), konstatujemo da sve zajedno ima uticaja na smanjenje efekata zapošljavanja i isto zahtijeva sistemski odgovor od strane Zavoda u vidu poboljšanja sadržajnosti programa, povećanja poticajnih sredstava, otklanjanja nedostataka u primjenjivanoj aplikaciji za prijavu poslodavaca i boljeg praćenja potpisanih ugovora. Iako je ugovorima predviđeno, obavljenom revizijom smo utvrdili da Federalni zavod nije vršio kontrolu dostavljene dokumentacije od strane poslodavaca na osnovu koje su kantonalne službe sačinjavale Obrazac PRI 2, a na osnovu kojeg su sredstva doznačavana istima. Također, iako je imao mogućnost, Zavod u 2017. godini nije pratio realizaciju ugovorenih obaveza provjerom statusa sufinansiranih osoba u bazi podataka Porezne uprave FBiH, što je pokazatelj nefunkcionisanja sistema internih kontrola.

Preporuke:

- *Ugovorima o realizaciji poticajnih mjera zapošljavanja definisati rokove početka, trajanja i dostavljanje dokaza od strane službi za obradu dokumentacije, te raskida ugovora u slučaju kada poslodavac ne ispunjava ugovorene obaveze.*
- *Osigurati adekvatnu kontrolu dokumentaciju na terenu, a na osnovu koje kantonalne službe sačinjavaju Obrazac PRI 2, a na osnovu kojeg Zavod doznačava sredstva poslodavcima. Također, vršiti sistemsku nadzor nad realizacijom potpisanih ugovora putem provjere statusa sufinansiranih osoba u bazi podataka Porezne uprave FBiH.*
- *Prilikom pristupanja „aplikaciji za podnošenje prijava poslodavaca“ onemogućiti da isti apliciraju za veći broj osoba u odnosu na maksimalno dozvoljeni, u skladu sa usvojenim programima.*
- *Prvim javnim pozivom staviti na raspolaganje ukupno planirani iznos sredstva za implementiranje Programa sufinansiranja zapošljavanja, a narednim javnim pozivima, po potrebi, raspodjeljivati preostali dio sredstava, u cilju stvaranja preduslova da se poveća iskorištenost raspoloživih sredstava, a time i povećaju efekti zapošljavanja.*
- *Donijeti Programe zapošljavanja za koje će biti dovoljno zainteresiranih poslodavaca u odnosu na planirana sredstva.*

2. Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2017 – Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 1.126.331 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora u 2017. godini odnosi 919.540 KM i potpisanih ugovora iz ranijeg perioda 206.791 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 580 ugovora ukupne vrijednosti 2.088.490 KM, radi zapošljavanja 580 osoba, od čega je 1.168.950 KM preneseno na realizaciju u 2018. godinu. Na navedenoj poziciji planirana su sredstva u iznosu od 3.000.000 KM, od čega je 911.510 KM ili 30,39 % ostalo neraspodijeljeno, što znači da program nije dovoljno privlačan za poslodavce.

Programom je predviđeno poticanje osoba sa evidencije nezaposlenih na samozapošljavanje, pokretanjem samostalne djelatnosti, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih u novootvorenim poslovnim subjektima, te poticanje razvoja socijalnog poduzetništva. Zavod osobama sa kojima zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, nakon što registruju djelatnost, refundira 300 KM mjesečno za muškarce, odnosno 330 KM za žene u narednih 12 mjeseci. Na ime troškova pokretanja djelatnosti, Federalni zavod također refundira i sredstva u iznosu od 200 KM, pod uvjetom da korisnik dostavi pravljanje u tu svrhu, uz isplatu prvog dijela mjesečne refundacije. Ukoliko korisnik u okviru samostalne

djelatnosti/malog biznisa zaposli drugu osobu, mjesečno mu se refundiraju sredstva u iznosu od po 300 KM po novozaposlenoj osobi u narednih 6 mjeseci. Procedura prijavljivanja na javni poziv i raspodjela sredstva je ista kao i u naprijed opisanom „Programu sufinansiranja zapošljavanja 2017.“

3. Program pripreme za rad 2017. godine – Realizacija navedene mjere je u 2017. godini iskazana u ukupnom iznosu od 555.183 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora u 2017. godini odnosi 335.423 KM i potpisanih ugovora iz ranijeg perioda 219.760 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2017. godini je zaključeno 24 ugovora ukupne vrijednosti 501.319 KM, radi obuke 336 osoba, od čega je 165.896 KM preneseno na realizaciju u 2018. godinu. Na navedenoj poziciji planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, od čega je 498.681 KM ili 49,87 % ostalo neraspodijeljeno, što znači da program nije dovoljno privlačan za poslodavce.

Programom se sufinansiraju troškovi pripreme za rad u iznosu od 1.116 KM po osobi za 3 mjeseca provedene obuke (372 KM x 3). Priprema za rad može trajati najviše 3 mjeseca, a obavlja se kod ovlaštene javne ustanove ili drugog ovlaštenog pravnog subjekta. Zavod mjesečno poslodavcu isplaćuje 372 KM po osobi za troškove: naknada polaznicima 241 KM, porezi i doprinosi 31 KM, troškovi naknade za nastavu 100 KM. Poslodavac ima obavezu da po okončanju obuke zasnuje radni odnos u trajanju od 6 mjeseci sa najmanje 70 % osoba koje su okončale obuku, nakon čega Zavod poslodavcu isplaćuje jednokratno iznos od 500 KM po osobi.

4. Transfer za zapošljavanje Roma iskazan je u iznosu od 445.766 KM i u odnosu na plan ostvaren je manje za 306.034 KM ili 40,7 %. U navedenom iznosu sadržana je realizacija po Programima 2015 i 2016. godina, dok je realizacija po programu za 2017. godinu započela tek u 2018. godini. Po Programu zapošljavanje Roma u 2017. godini su zaključeni Ugovori o sufinansiranju sa 32 poslodavca, za 66 osoba romske nacionalne manjine u iznosu od 396.000 KM i sufinansiranje za samozapošljavanje sa 14 Roma u iznosu od 70.000 KM.

Obavljenom revizijom smo utvrdili da Zavod nije vršio kontrolu izvršavanja obaveza kod korisnika programa samozapošljavanja Roma, kako bi se uvjerio da su sredstva za rad, oprema i repromaterijal koji su pravdani računima, stvarno i nabavljeni, čime ne možemo potvrditi da je osigurana adekvatna kontrola nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava po programu za 2016. godinu.

Preporuka:

- ***Osigurati namjenski utrošak dodijeljenih sredstava Transfera za zapošljavanje Roma za nabavku sredstava za rad, opreme i repromaterijala, putem kontrole izvršavanja ugovorenih obaveza kod korisnika.***

5. Učešće u finansiranju zajedničkih projekata sa drugim institucijama je iskazano u iznosu od 930.011 KM, što je u odnosu na plan (1.700.000 KM) manje za 769.989 KM ili 54,71 %. Dodjela sredstava za finansiranje zajedničkih projekata se vršila na osnovu Odluke Upravnog odbora o odobravanju učešća u Projektima, a u skladu sa sporazumima koji Zavod potpisuje sa učesnicima u projektima. Revizorski uzorak su odobrena sredstva za realizaciju sljedećih projekata: 1) „Prevent BH“ d.o.o. Sarajevo 44.640 KM za projekat „TAKT Akademija Generacija 2“; 2) „Udruženju inkubator društva inovacija – Munja“ 5.900 KM za projekat državnog natjecanja mladih u poduzetništvu pod nazivom „Business Challenge; 3) Službi za zapošljavanje ZE – DO kantona 175.000 KM za „Program sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih boraca“ i 97.510 KM za projekat „Jačanje konkurentnosti kompanije kroz program tehničko- tehnološkog razvoja i stručnog osposobljavanja radne snage za potrebe preduzeća Domus Arredi d.o.o. Zenica. Pregledom navedene dokumentacije, **konstatovali smo da je dodjela sredstava navedenog programa izvršena bez objave Javnog poziva za raspodjelu sredstava i bez utvrđenih kriterija za raspodjelu, te da su ista dodjeljivana na osnovu odluka Upravnog odbora privatnim kompanijama i udruženjima, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost načina dodjele sredstava za finansiranje Zajedničkih projekata sa drugim institucijama. Također, ugovorima nije definisana obaveza upošljavanja nezaposlenih osoba nakon izvršene obuke, iako je programom obećano upošljavanje istih.**

Preporuka:

- ***Dodjelu sredstava za finansiranje Zajedničkih projekata sa drugim institucijama, vršiti raspisivanjem Javnog poziva sa utvrđenim kriterijima za raspodjelu istih.***

Zavod je u 2017. godini za realizaciju aktivnih mjera zapošljavanja utrošio sredstva u ukupnom iznosu od 15.996.694 KM ili 53,45 % od ukupno planiranog iznosa (29.930.000 KM), od čega se 6.211.802 KM odnosi na realizaciju programa iz prethodnih godina i 9.784.892 KM na programe 2017. godine. Konstatujemo da su nerealizovana sredstva po svim programima za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja na dan 31.12.2017. godine iznosila 13.933.306 KM. Imajući u vidu planirani i realizovani iznos sredstava za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja, konstatujemo da postoji sistemski problem u načinu realizovanja postojećih programa, čiji uzrok jednim dijelom treba tražiti u sadržaju programa za provođenje aktivne politike zapošljavanja i načinu njihovog provođenja, visini poticajnih iznosa (finansirana samo minimalna plaća ili pripadajući porezi i doprinosi na teret poslodavca i zaposlenika) i radu kantonalnih službi na terenu. Posebno ističemo da Federalni zavod nije propisao obavezu kantonalnim službama za zapošljavanje da vrše kvartalno ili godišnje izvještavanje o realizaciji programa/ mjera aktivne politike zapošljavanja što je imalo za posljedicu da isti ne raspolažu sa kvalitetnim izvještajima o implementaciji navedenih programa i da službe nisu imale mogućnost da daju primjedbe na sadržaj programa koje finansira Zavod i prijedloge za unapređenje postojećeg stanja na terenu. Navedeno je imalo uticaja na smanjenje očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti. S tim u vezi, ističemo da je u Izvještaju o radu Zavoda za 2017. godinu navedeno da je dodjelom poticajnih sredstava na teret budžetske 2017. godine omogućeno zapošljavanje 7.945 osoba, što se ne može potvrditi jer Zavod nije propisao trajanje vremenskog perioda koliko novoupisane osobe trebaju biti u radnom odnosu, niti je vršio evaluaciju koliko osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva.

Preporuke:

- *Potrebno je uspostaviti adekvatni sistem izvještavanja o realizaciji programa/ mjera aktivne politike zapošljavanja prema službama.*
- *Izvršiti ocjenu opravdanosti postojećih programa i evaluaciju koliko prijavljenih novoupisanih osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva.*
- *Prilikom provođenja procedure dodjele poticajnih sredstava, propisati trajanje vremenskog perioda koliko se novoupisane osobe trebaju zadržati u radnom odnosu.*
- *Slobodna sredstva preusmjeriti na programe na kojima postoji zainteresiranost poslodavaca, kako bi se uposlilo što veći broj osoba sa evidencije nezaposlenih.*

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih su iskazani u iznosu od 366.380 KM, u okviru kojih se na: nabavku motornog vozila odnosi 58.458 KM, na ispostavljene fakture za nabavku opreme i stalnih sredstava u obliku prava (licence) po osnovu ranije zaključenih ugovora za uspostavu JIS-a 289.262 KM, na nabavku printera 9.031 KM i druge opreme 9.629 KM. Značajno manje izvršenje plana na poziciji nabavke opreme (25 %) je posljedica nezavršene procedure javne nabavke radnih stanica za Federalni zavod, kantonalne službe za zapošljavanje i opštinske biroa za zapošljavanje, po kom osnovu je 23.03.2018. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 499.339 KM (sa PDV-om), što će teretiti izvršenje finansijskog plana naredne godine, što smo detaljnije pojasnili pod tačkom 7. Izvještaja (Javne nabavke).

6.1.2.5 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu su iskazani u iznosu od 448.311 KM i u suštini predstavljaju uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH (evidenciono), u okviru kojih se na primljene otplate glavnice plasiranih kredita putem komercijalnih banaka odnosi 375.072 KM, otplate glavnice iz kreditne linije za borbe 36.663 KM, naplaćene prihode po osnovu kamata za plasman sredstava 29.558 KM i povrat sudskih troškova 8.018 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

U 2017. godini Federalni zavod je u Godišnjem izvještaju o izvršenju finansijskog plana iskazao finansijski rezultat u iznosu od 28.002.062 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima), kao razliku između prihoda i primitaka iskazanih u iznosu od 61.483.857 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 33.481.794 KM. Na osnovu obavljene revizije i prezentirane dokumentacije, utvrdili smo da je navedeni finansijski rezultat najvećim dijelom posljedica povlačenja sredstava sa računa Depozita iz Razvojne banke FBiH u iznosu od 16.000.000 KM i nerealizacije planiranih sredstava tekućih transfera u iznosu od 19.954.337 KM (od čega transfera koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima 6.021.031 KM i neimplementiranja programa za zapošljavanje u predviđenom obimu 13.933.306 KM), što je detaljnije pojašnjeno pod tačkama 6.1.1. i 6.1.2.3. Izvještaja.

6.2 BILANS STANJA

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja Zavoda ukupna vrijednost aktive je iskazana u iznosu od 116.818.457 KM sa sljedećom strukturom: novčana sredstva 49.557.048 KM, kratkoročna potraživanja 14.216.449 KM, kratkoročni plasmani 459.000 KM, kratkoročna razgraničenja 14.504.643 KM, neotpisana vrijednost stalnih sredstava 4.439.545 KM i dugoročni plasmani 33.641.772 KM.

Ukupna vrijednost pasive u iznosu od 116.818.457 KM sa sljedećom strukturom: kratkoročne tekuće obaveze 44.198 KM, obaveze prema zaposlenicima 184.806 KM, kratkoročna razgraničenja 29.770.545 KM, izvori stalnih sredstava 38.081.317 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 48.737.591 KM.

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina u blagajnama i na transakcijskim računima, na kraju fiskalne godine, iznosila je 49.557.048 KM, od čega su sredstva na transakcijskim računima Zavoda iznosila 38.492.991 KM, na deviznom računu 184.477 KM, na računu depozita koji se vodi kod Razvojne banke FBiH 10.873.687 KM, na računima banaka za plasman komisionih kredita 5.491 KM i u blagajnama iznose 402 KM.

Kao što se može vidjeti, Zavod raspolaže sa značajnim novčanim sredstvima na transakcijskim računima. Imajući u vidu da je dio sredstava rezervisan za izmirenje kratkoročnih obaveza prema dobavljačima i zaposlenima (229.004 KM), kao i obaveza po osnovu ranije potpisanih ugovora za implementaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja i izmirenje preostalih obaveza prema preduzeću Primakon d.d. Zagreb u ukupnom iznosu od 14.504.643 KM, konstatujemo da postoji značajan iznos slobodnih sredstava (23.759.344 KM) koja je moguće izdvojiti za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ili investirati u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava.

Preporuka:

- *Preispitati mogućnost povećanja izdvajanja sredstava za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ili investiranja slobodnih novčanih sredstava, uz dosljedno poštivanje odredbi Zakona o investiranju javnih sredstava.*

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 14.216.449 KM, u okviru kojih se na sumnjiva i sporna potraživanja odnosi 14.214.345 KM, čiju strukturu dajemo u sljedećoj tabeli:

u KM		
Red. broj	Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu:	Na dan 31.12.2017.
1	2	3
1.	kreditnog plasmana preduzeću „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići, odnosno „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići	7.300.846
2.	kreditnog plasmana preduzeću „Konjuh“ d.d. Živinice	3.194.514
3.	kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji	1.553.875

4.	preuzetih potraživanja od Agencije za rad i zapošljavanje BiH, iz 2003 – 2005. godine (568.094 KM) i po osnovu datih pozajmica od strane Zavoda iz ran. perioda (205.387 KM)	773.481
5.	knjiženja obračunatih zateznih i redovnih kamata u skladu sa Odlukama o reprogramu kredita donijetih u 2017. godini	629.019
6.	potpisanih Sporazuma o izmirenju duga za dospelje a nenapl. dopr. za soc. osiguranje	431.804
7.	nenaplaćenih mjenica	196.887
8.	dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo	133.920
	UKUPNO SUMNJIVA I SPORNA POTRAŽIVANJA	14.214.345

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Krivaja Mobil – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići su na dan 31.12.2017. godine iskazana u ukupnom iznosu od 7.300.846 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 6.577.072 KM, redovnu kamatu 143.795 KM, zateznu kamatu 523.283 KM i na troškove (sudske takse) 56.697 KM. Navedeno potraživanje je uspostavljeno 2015. godine po osnovu kupovine preduzeća „IP Krivaja – u stečaju“ od strane Ortačke grupe, odnosno novoformiranog preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, nad kojim je također 2016. godine otvoren stečajni postupak.

Vezano za plasman sredstava 2012. godine preduzeću „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići u iznosu od 6.000.000 KM, u skladu sa potpisanim ugovorom, instrument obezbjeđenja kredita je trebala biti uknjižena hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća, koje prema procjeni stalnog sudskog vještaka ukupno iznose 12.039.098 KM (Hotel „Kristal“ u Zavidovićima 5.338.035 KM i Pogon „Furnirica“ u Zavidovićima 6.701.063 KM). Ugovorom o komisionim poslovima od 18.04.2012. godine je definisano da je Razvojna banka FBiH obavezna hipoteku na navedenim nekretninama zasnovati u korist Federalnog zavoda. **Prilikom obavljanja revizije za 2014. godinu, konstatovali smo da Razvojna banka FBiH i Federalni zavod za zapošljavanje nisu osigurani hipotekom na nekretninama po Ugovoru o kreditu od 18.04.2012. godine, za što smo dali odgovarajuću preporuku po kojoj nije postupljeno.**

Povezano sa naprijed navedenim, konstatujemo da je Vlada FBiH 23.10.2014. godine donijela Zaključak V broj 1853/2014 kojim je prihvatila dostavljenu Informaciju Federalnog zavoda za zapošljavanje o zahtjevu Ortačke grupe za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići i dala saglasnost za preuzimanje i reprogram kredita od strane navedene grupe, uz uslov da se formira nova glavnica u iznosu od 6.000.000 KM sa pripadajućom redovnom i zateznom kamatom, obračunatom do dana preuzimanja kredita, sa rokom otplate 7 godina, kamatnom stopom 3 %, uz uslov da se zadrži postojeće sredstvo obezbjeđenja (kolateral) i da Ortačka grupa za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići zadrži broj uposlenih koji je utvrđen osnovnim ugovorom. Pozivajući se na navedeni Zaključak Vlade FBiH, Upravni odbor Zavoda je 14.11.2014. godine donio Odluku o davanju saglasnosti firmi „Krivaja Mobil“ d.o.o., koju je osnovala Ortačka grupa, za preuzimanje i reprogram kredita po Ugovoru od 18.04.2012. godine (osnovni ugovor o zaduženju), uz uslove navedene u Zaključku. Nakon toga, Federalni zavod i Razvojna banka FBiH su 20.11.2014. godine zaključili Aneks ugovora broj 2. Ugovora o komisionim poslovima od 18.04.2012. godine kojim se kao krajnji korisnik kreditnih sredstava, umjesto „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići, navodi „Krivaja – Mobil“ d.o.o. Zavidovići i dodaju odredbe iz Zaključka Vlade FBiH od 23.10.2014. godine u pogledu formiranja nove glavnice i uslova za otplatu kredita. **U skladu sa istim, Razvojna banka FBiH je 03.03.2015. godine sa „Krivaja – Mobil“ d.o.o. Zavidovići zaključila Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza u kojem je navedeno da ukupne obaveze po navedenom kreditu na dan 03.03.2015. godine iznose 6.577.072 KM, što uključuje glavicu, redovne i zatezne kamate obračunate do navedenog datuma. Kao instrument obezbjeđenja ugovora je navedeno da se Preuzimatelj („Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići) obavezuje da izvrši uspostavu zemljišno – knjižnog uložka kod nadležnog suda za imenovane parcele, upisane u katastar nekretnina Službe za upravu geodetskih, imovinsko – pravnih poslova i urbanizam Opštine Zavidovići, broj posjedovnog lista 1106, KO 420 Zavidovići i da izvrši zasnivanje hipoteke u korist Banke i nadhipoteke u korist Federalnog zavoda, u roku od 12 mjeseci od zaključenja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih sredstava. Zbog navedenog, konstatujemo da Razvojna banka FBiH i Federalni zavod u vrijeme zaključivanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza sa preduzećem „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići na iznos od 6.577.072 KM iz 2015. godine nisu bili osigurani upisom hipoteke.**

Prema prezentiranom, postupajući po Instrukciji Zavoda, Banka je 25.03.2016. godine proglasila kredit društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. dospjelim za naplatu u cjelosti, izvršila blokadu transakcijskih računa kod komercijalnih banaka i pokrenula prinudnu naplatu potraživanja. Općinski sud u Zavidovićima je 17.08.2016. godine donio Rješenje kojim je obustavio izvršni postupak zbog otvaranja stečajnog postupka nad navedenim društvom, koji je bio prekinut sve do 23.11.2016. godine, odnosno do donošenja novog Rješenja o otvaranju stečaja nad imovinom društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići. **Dana 20.02.2017. godine održano je ispitno i izvještajno ročište na kojem nisu priznata potraživanja Zavoda od preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. po osnovu Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 03.03.2015. godine u iznosu od 7.262.219 KM**, nakon čega je Banka podnijela tužbu radi utvrđivanja osporenih potraživanja. Po navedenoj tužbi Općinski sud u Zenici je 19.10.2017. godine donio Rješenje kojim se postupak u ovoj pravnoj stvari prekida do pravomoćnog okončanja parničnog postupka koji se istovremeno vodi po tužbi Banke radi utvrđivanja ništavnosti Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 03.03.2015. godine (pokrenut 25.09.2017. godine). **Značajnim smatramo napomenuti da potraživanja Zavoda po navedenom kreditu nisu priznata ni u stečajnom postupku koji se vodi za preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići.**

Imajući u vidu značajnosti poslovnog događaja i potraživani iznos Zavoda, iznosimo sljedeće činjenice koje smo konstatovali na osnovu prezentirane dokumentacije:

- 1) Preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići je tužila Ortačku grupu kojom se traži raskid Ugovora o kupoprodaji nekretnina i pokretnih stvari navedenog preduzeća od 24.09.2014. godine i Aneksa I navedenog ugovora od 18.05.2015. godine, zbog neispunjenja ugovorene obaveze isplate kupoprodajne cijene. Opštinski sud u Zenici je 05.07.2017. godine donio Presudu kojim je odbijen tužilac „IP Krivaja – u stečaju“, a drugostepeni Kantonalni sud u Zenici je 16.10.2017. godine odbio žalbe i potvrdio prvostepenu presudu (zaprmljena od strane Banke 06.11.2017. godine). U Presudi se, između ostalog, navodi da je Sud nakon izvođenja dokaza prihvatio izmirenje kupoprodajne cijene od 8.700.000 KM, na način da je 1.850.000 KM uplaćeno na račun prodavca – stečajnog dužnika, a da je drugi dio kupoprodajne cijene od 6.850.000 KM isplaćen tako što su osnivači „Krivaja Mobela“ d.o.o. Zavidovići sa Razvojnomo bankom FBiH 03.03.2015. godine zaključili Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza kao povjericom odvojenog namirenja!
- 2) Zbog postojanja četiri sudska postupaka koji se vode u predmetnom slučaju, Razvojna banka je 12.10.2017. godine Federalnom zavodu dostavila na odobrenje „Parničnu strategiju u vezi rješavanja pravne situacije za slučaj imovine „IP Krivaja – u stečaju“ i „Krivaja Mobil – u stečaju“, koju je uradilo angažovano Advokatsko društvo „Ademović, Nožica i partneri“. **Parnična strategija nije razmatrana niti usvojena od strane organa rukovođenja i upravljanja Zavodom, već je direktorica Zavoda 18.10.2017. godine zatražila da Banka izvijesti Zavod o momentu usvajanja ove strategije od strane Vlade FBiH?!** U međuvremenu, na upit Banke, direktorica daje pojedinačne instrukcije za postupanje po svakom predmetu pojedinačno. U navedenoj parničnoj strategiji se ističe sljedeće: posljedica svih ugovora i dosad zaključenih pravnih poslova jeste da je imovina iz „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, koja jedina ima vrijednost (u stečajnom postupku procijenjena na preko 8 miliona KM) prešla u vlasništvo Ortačke grupe i da je dio kupoprodajne cijene iz takvog Ugovora o kupoprodaji, dug koji je preuzela „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, osnovana od strane Ortačke grupe. Osim ovog duga, društvo „Krivaja Mobil“ koje se nalazi u stečaju je postalo društvo dugova bez stvarne vrijednosti, a imovina koja jedina ima vrijednost je u skladu sa Ugovorom o kreditu ostala u „rukama“ Ortačke grupe. Zbog niza nekoordiniranih aktivnosti, u dosadašnjem postupanju su se desile kontradiktornosti koje se ogledaju u tome: da se Banka po instrukcijama Zavoda protivi tužbi radnika protiv pobijanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 03.03.2015. godine, kao i da opet postupajući po instrukcijama Zavoda vodi postupak kojim utvrđuje potraživanja u skladu sa Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 03.03.2015. godine, a istovremeno pokreće tužbu kojom se utvrđuje ništavnost istog tog ugovora.

Zbog svega naprijed navedenog, konstatujemo da postojeći problem naplate potraživanja u skladu sa potpisanim Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza sa preduzećem, „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići zahtijeva međusobnu sinhronizovanu saradnju Zavoda i Banke kojom bi se osiguralo

postupanje u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, u cilju zaštite imovine Zavoda. Navedeno pitanje postaje složenije jer su, prema prezentiranoj dokumentaciji, članovi Ortačke grupe pojedinačno izvršili upis prava vlasništva u katastarskim knjigama nad nekretninama prijašnjeg preduzeća „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, a ne kao firma „Krivaja Mobil“ d.o.o. koja je preuzela kredit na sebe. Zavod je tražio od Razvojne banke da to ospori, međutim nadležna Federalna uprava za geodetske i imovinsko – pravne poslove je u drugostepenom postupku Rješenjem od 02.03.2016. godine odbila žalbu.

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Konjuh“ d.d. Živinice su na dan 31.12.2017. godine iskazana u ukupnom iznosu od 3.194.514 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 2.500.000 KM, redovnu kamatu 163.810 KM, zateznu kamatu 507.807 KM i sudske troškove 17.742 KM. Navedeno potraživanje je uspostavljeno 2012. godine po osnovu plasiranih kreditnih sredstava u iznosu od 2.500.000 KM. Instrument obezbjeđenja navedenog kredita je upisana hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća koje su prema procjeni stalnog sudskog vještaka od 28.04.2011. godine iznosile 5.471.730 KM. Pokrenuti izvršni postupak 2015. godine za izvršenje na nekretninama radi naplate novčanog potraživanja po ovom kreditu je prekinut 2016. godine od strane Općinskog suda u Živinicama zbog otvaranja stečajnog postupka. Prva sjednica odbora povjerilaca je održana 06.03.2017. godine. U toku stečajnog postupka, sačinjena je nova procjena predmetnih nekretnina i iste su od strane drugog sudskog vještaka 23.08.2017. godine procijenjene na iznos od 2.935.152 KM. Oglas o prodaji preduzeća je objavljen 07.11.2017. godine po cijeni prijavljenih potraživanja u iznosu od 3.399.062 KM, a na javnom nadmetanju održanom 04.12.2017. godine nije bilo zainteresovanih kupaca. Naredna prodaja je po istoj cijeni bila zakazana za 22.01.2018. godine, na kojoj također nije bilo zainteresiranih kupaca. Upravni odbor još uvijek nije razmatrao pitanje eventualnog snižavanja cijene predmetnih nekretnina.

Značajnim smatramo istaći da je Upravni odbor Zavoda, prilikom razmatranja Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu za 2017. godinu, Odlukom o usvajanju istog prihvatio prijedlog Komisije za popis da se u poslovnim knjigama Zavoda na sumnjivim i spornim potraživanjima i dalje vode potraživanja od komitenata „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići (7.300.846 KM) i „Konjuh“ d.d. Živinice (3.194.514 KM), dok se ne poduzmu sve pravne radnje radi zaštite sredstava i imovine Zavoda, međutim isti nije donosio konkretne odluke u smislu davanja naloga za postupanje.

Preporuke:

- *Potrebno je usvojiti „Strategiju u vezi rješavanja pravne situacije za slučaj imovine „IP Krivaja – u stečaju“ i „Krivaja Mobil – u stečaju“ u kontekstu donošenja Presude drugostepenog suda od 16.10.2017. godine, te osigura dosljedno implementiranje strategije u cilju zaštite državne imovine.*
- *Poduzeti sve neophodne aktivnosti u cilju upisivanja hipoteke nad nekretninama „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići u Zemljišne knjige od strane Zavoda, odnosno osporavanja upisa prava vlasništva nad istima od strane Ortačke grupe.*
- *Potrebno je da Upravni odbor Zavoda poduzme sve neophodne mjere i aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima, u cilju naplate potraživanja od preduzeća „Konjuh“ d.d. Živinice u stečajnom postupku.*

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji iskazana su u iznosu od 1.553.875 KM. Navedena kreditna linija je formirana 2006. godine, izdvajanjem sredstava od 4.000.000 KM iz namjenskog depozita kod Razvojne banke, za koju je rizik plasmana sredstava snosio Zavod, na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju. Utvrdili smo da je svih 17 krajnjih korisnika čiji se krediti nalaze u otplati utuženo iz razloga jer nisu redovno izmirivali obaveze, a u 2017. godini su uplatili samo 35.663 KM. Imajući u vidu loš plasman i naplatu navedenih kredita, Upravni odbor Zavoda je 12.10.2015. godine donio Odluku o prestanku daljnjeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH za revolving kreditnu liniju za zapošljavanje demobilisanih boraca i razvojačenih branitelja kojom je odobrio prestanak daljnjeg plasmana i da se neiskorišteni iznos od 955.000 KM prenese na račun dugoročnog depozita Zavoda kod Razvojne banke, tj. za plasman po kreditnoj liniji ZZ 260 KM – Demobilisani borci.

Upravni odbor Zavoda je prilikom razmatranja Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu za 2017. godinu, Odlukom o usvajanju istog prihvatio prijedlog Komisije za popis da sva potraživanja od krajnjih korisnika po kreditnoj liniji ZB 266 – Demobilisani borci u ukupnom iznosu od 1.553.875 KM ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim potraživanjima, do pribavljanja dokumentacije o zastari istih ili pravnom statusu dužnika.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 773.481 KM, od čega se **568.094 KM** odnosi na potraživanja Agencije za rad i zapošljavanje BiH (iz perioda 2003. – 2005. godina), koja su u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH 2006. godine prebačena na Federalni zavod (potraživanja od pravnih lica: „Kedly“ d.o.o. Sarajevo, „Akvamed“ d.o.o. Olovo, „Tara – Drina“ d.o.o. Sarajevo (pravni sljednik „Vlašić Milk“), ZZ „Dar Vranica“ Gornji Vakuf - Uskoplje i potraživanja iz likvidacione mase BH banke). **Ostatak potraživanja u iznosu od 205.387 KM se odnosi na date pozajmice u ranijem periodu od strane Federalnog zavoda: preduzeću „Bukovac-Miljkovac“ iz Doboja na ime realizacije projekta mini mljekare 195.387 KM i preduzeća „PTUD Azem“ d.o.o. iz Travnika 10.000 KM za nabavku dodatnih obrtnih sredstava.** Nakon poduzimanja pravnih radnji, od strane Federalnog zavoda, pred nadležnim sudom u cilju naplate navedenih potraživanja, donesena su izvršna sudska rješenja, koja nisu mogla biti realizovana dijelom zbog objektivnih okolnosti (gašenje firmi, nemogućnosti izvršenja nad imovinom dužnika zbog neraspologanja pokretnom imovinom i novčanim sredstvima, blokada računa dužnika, pokretanja likvidacionih i stačajnih postupaka). **Navedeno stanje je ostalo nepromijenjeno u odnosu na prethodni period.**

Sumnjiva i sporna potraživanja po depozitu iskazana u iznosu od 459.000 KM se odnose na potraživanja po osnovu više ugovora o namjenskom depozitu iz 2003. godine kod ABS banke (sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo). Sredstva Federalnog zavoda su bila deponovana na 90 dana i služila su kao kolateral za odobrenje kredita od strane ABS banke slijedećim pravnim licima: „Vlašić Milk“ d.o.o. Travnik (390.000 KM), „Tipo“ d.o.o. Odžak (dug sveden na 60.000 KM) i „Gramis Company“ d.o.o. Kladanj (dug sveden na 9.000 KM). Odredbama ugovora o namjenskom depozitu je definisano da deponovana sredstva Zavoda kod banke služe kao kolateral za odobrenje kredita navedenim korisnicima. U istim je definisana sljedeća odredba: **„Sredstva se deponuju na rok od 120 dana. Banka je dužna da sredstva vrati deponentu najkasnije u roku od dva dana od dana naplate svojih potraživanja od korisnika kredita. U slučaju da korisnik kredita ne izmiri svoj dug prema Banci u roku prema ugovoru o kreditu, deponent (Federalni zavod) ovlašćuje banku da automatski produži rok važenja ugovora o namjenskom depozitu do konačnog izmirenja duga po kreditu ili da u cjelosti naplati dati kredit“.** Federalni zavod je od Sparkasse banke d.d. Sarajevo, kao pravnog sljednika ABS banke, više puta upućivao zahtjev za dostavu istorijata kredita navedenih dužnika i povrat deponovanih sredstava Federalnog zavoda u iznosu od 459.000 KM, sa pripadajućom kamatom od 2% godišnje, a kako Banka nije reagovala, Federalni zavod se 13.12.2012. godine obratio Agenciji za bankarstvo, koja je nadležna da vrši nadzor nad poslovanjem banaka. Banka je 22.01.2013. godine obavijestila Federalni zavod i istakla da u vezi sa poduzetim radnjama, u cilju povrata deponovanih sredstava Zavodu, ona nije imala osnova za vršenje naplate prema korisnicima kredita obzirom da je naplatila svoja potraživanja iz sredstava oročenog depozita Federalnog zavoda. Na navedeno, Federalni zavod je tek 27.12.2013. godine poslao dopis prema Banci u kojem ističe da namirenje Banke iz deponovanih sredstava Zavoda, bez pokretanja postupka naplate kredita od korisnika kredita prinudnim putem, predstavlja neizvršenje ugovorene obaveze Banke iz člana 3. stav 3. Ugovora o namjenskom depozitu, a 15.01.2014. godine dopis u kojem ističe, da ukoliko Banka ne poduzme sve raspoložive radnje kako bi vratila preostali dug, u skladu sa članom 6. Ugovora o namjenskom depozitu, Zavod će biti prinuđen da zaštitu prava traži sudskim putem. **U dopisu od 20.01.2014. godine, Banka je još jednom ponovila raniji stav i istakla da je Banka naplatom duga kredita iz sredstava oročenog depozita naplatila svoje potraživanje, te banka nema osnova za dalje vršenje naplate prema korisnicima kredita. Zbog naprijed navedenog i nepoduzimanja drugih aktivnosti, konstatujemo da Zavod nije poduzeo sve zakonske mjere u cilju povrata sredstava depozita u iznosu od 459.000 KM, zbog čega postoji mogućnost da je nastupila zastara traženja povrata sudskim putem.**

Skrećemo pažnju da je u 2017. godini Zavod angažovao stručno lice („Advokatska kancelarija Armin Zulkić“) radi sačinjavanja sveobuhvatne analize o načinu tretiranja sumnjivih i spornih potraživanja, kojem su 14.04.2017. godine predate kopije svih predmeta koji se odnose na kratkoročna potraživanja (773.481 KM) i kratkoročne plasmane (459.000). Mišljenje stručnog lica je trebalo predstavljati osnov za rad komisija za

popis i eventualno trajno isknjižavanje ovih potraživanja. Nakon izvršene analize predmetnog portfolija, stručno lice je u izvještaju od 18.01.2018. godine navelo da nije u mogućnosti dati ocjenu da su predmetna kreditna potraživanja apsolutno nenaplativa iz razloga jer je evidentno da kod nekih dužnika postoje aktivni sudski postupci u toku, te čak i postupci izvršenja nad nekretninama. Kako je navedeno, „takve pravne pozicije Zavoda, ne daju za pravo neselektivno kategorisanje portfolija kao apsolutno nenaplativog ili naplativog, već podrazumijeva obavezu detaljnije analize i po potrebi prikupljanje dodatnih informacija. Ovo stajalište ne znači da je izvjesna naplata cjelokupnog portfolija, već da je moguće da kod nekolicine dužnika postoji određena mogućnost za makar djelimičnu naplatu. Međutim, prednje samo po sebi, ne daje za pravo trajan otpis takvog potraživanja u cjelosti.“ Pored navedenog, data je preporuka u dijelu vršenja monitoringa na terenu po kojoj bi Zavod trebao postupiti u narednom periodu. **U Zbirnom izvještaju o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu sa stanjem na dan 31.12.2017. godine, kojeg je 19.02.2018. godine usvojio Upravni odbor, data je konstatacija da je neophodno osigurati dodatnu dokumentaciju kojom bi se potvrdila nemogućnost naplate potraživanja koja se odnose na namjenski depozit (459.000 KM) i potraživanja po osnovu datih pozajmica i preuzimanja od Agencije za rad i zapošljavanje BiH (773.481 KM), čime bi bilo omogućeno pokretanje postupka otpisa istih, te da ova potraživanja i dalje ostanu evidentirana kao sumnjiva i sporna.**

Sumnjiva i sporna potraživanja za dospelja a nenaplaćena potraživanja za socijalno osiguranje iskazana su u iznosu od 431.804 KM, po potpisanim Sporazumima sa kantonalnim službama za zapošljavanje i pravnim osobama dužnicima, koji su u razdoblju 1992. – 2005. godina imali u strukturi kapitala 50% i više državnog kapitala, a u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (2009. godina). Zavod je izvršio usklađivanja putem izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2017. godine, nakon čega je konstatovano da ukupan iznos priznatih potraživanja iznosi 243.486 KM, osporenih potraživanja 63.112 KM i da potraživanja za koje nije dostavljena ovjerena potvrda niti su ista osporena iznose 125.205 KM. **U 2017. godini nije evidentirana nijedna uplata po navedenom osnovu pa je stanje nepromijenjeno u odnosu na raniji period. Upravni odbor je prihvatio prijedlog Komisije za popis da se za ova potraživanja u 2018. godini provjeri status preduzeća koja su u stečajnom postupku i shodno tome zauzme stav oko pokretanja narednih radnji (tužbe, novi reprogram ili eventualni otpis).**

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu izdatih mjenica iskazana su u iznosu od 196.887 KM, od strane komitenata koji su učestvovali u mjerama aktivne politike zapošljavanja po programima zapošljavanja tokom 2011. i 2012. godine. **Odlukom o usvajanju Zbirnog izvještaja o izvršenom popisu za 2017. godinu, Upravni odbor je zauzeo stav da ova potraživanja ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim potraživanjima do pribavljanja saglasnosti od strane Vlade FBiH na otpis zastarjelih i nenaplatih potraživanja.**

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. iskazana su u iznosu od 133.920 KM. U obavljenoj reviziji za 2013. godinu smo utvrdili da je Intesa Sanpaolo banka izvršila povrat sredstava depozita po osnovu Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi (46.065 KM), i da su ista u suštini predstavljala posljednju tranšu koju je Banka bila dužna doznačiti Federalnom zavodu u skladu sa potpisanim **Sporazumom o redefinisaniu ugovorenih obaveza**, između ove banke i Federalnog zavoda, od **24.03.2010. godine**. Navedenim Sporazumom, Banka i Federalni zavod su se dogovorili da će istom, u periodu od 2010. – 2013. godine, biti izvršen povrat ranije deponovanih sredstava za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi u iznosu od 3.774.368 KM, što je uplatom posljednje tranše u 2013. godine (46.065 KM) i izvršeno. **Obavljenom revizijom smo utvrdili da je, po navedenom osnovu, i dalje ostalo neusaglašeno stanje između Banke i Federalnog zavoda u iznosu od 133.920 KM, a isto je i dalje iskazano na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja.** Iako je Zavod ranijih godina poduzimao određene mjere da se navedeno neslaganje u poslovnim knjigama uskladi, isto je ostalo neriješeno, tako da je direktor Zavoda sa Bankom potpisao naprijed navedeni Sporazum 2010. godine kojim je dogovoren povrat samo usaglašenog iznosa deponovanih sredstava (3.774.368 KM), dok je 133.920 KM ostalo neriješeno i kao takvo se vodi u poslovnim knjigama Federalnog zavoda. Prema prezentiranom „Pravnom mišljenju o realizaciji Programa podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi“ od 18.01.2018. godine kojeg je za potrebe Zavoda uradila angažovana Advokatska kancelarija „Armin Zulkić“: „Iako je postojao sporan odnos, odnosno nesporazum u vezi sa iznosom potraživanja kojeg

Intesa Sanpaolo banke kao strana ugovarač ima isplatiti Zavodu kao drugom ugovaraču, takav nesporazum je otklonjen zaključenjem Sporazuma o redefinisaniu ugovorenih obaveza, a na koji su svojim potpisom pristanak dale obje sporazumne strane. Može se zaključiti da je zaključenim Sporazumom iz 2010. godine sporni odnos razriješen, a i u slučaju da do takvog razrješenja nije došlo voljom Zavoda ili iz bilo kojeg drugog razloga, polazeći od okolnosti značajnog protoka vremena, ne bi bilo opravdano očekivati uspjeh u bilo kakvom sudskom sporu, imajući u vidu rokove zastarjevanja za pobijanje pravnih poslova i potraživanja naknade štete“. **Bez obzira na navedeno mišljenje, Komisija za popis je zauzela stav da navedena potraživanja i dalje ostanu da se vode kao sumnjiva i sporna, što je prihvaćeno od strane Upravnog odbora prilikom razmatranja Zbirnog izvještaja o izvršenom popisu, što smatramo neopravdanim.**

Iako je Zavod poduzimao određene aktivnosti, imajući u vidu naprijed navedeno, konstatujemo da poduzete aktivnosti od strane istog nisu bile i dovoljne. Isto tako, u međuvremenu su postala sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu plasiranih sredstava preduzećima „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići i „Konjuh“ d.d. Živinice, kao i plasirana sredstva putem kreditne linije za boračku populaciju, što ukupno iznosi 14.214.345 KM sumnjivih i spornih potraživanja. Ukoliko naprijed navedenom dodamo činjenicu da Zavod ima dospjela potraživanja po izvršenim kreditnim plasmanima u periodu 2002. – 2004. godina u iznosu od 22.768.084 KM, konstatujemo da organi rukovođenja i upravljanja Zavodom nisu poduzeli sve mjere i aktivnosti u skladu sa zakonskim propisima kako bi ista bila naplaćena ili otpisana u većem obimu i usaglašeno stanje u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima sa stvarnim stanjem na dan 31.12.2017. godine, što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima i članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuke:

- *Poduzeti sve zakonom propisane radnje radi naplate ili eventualnog otpisa potraživanja, u skladu sa članom 46. stavovi 2. i 3. Zakona o budžetima u FBiH.*
- *Usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem potraživanja, u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.2.2 Stalna sredstva

Sadašnja vrijednost stalnih sredstava Zavoda je iskazana u iznosu od 4.439.545 KM, u okviru kojih se na vrijednosti zgrada odnosi 1.413.703 KM, kancelarijske opreme 849.724 KM, prijevozne opreme 56.693 KM, elektronske i fotografske opreme 72.341 KM, stalna sredstva u obliku prava (licence) 1.825.995 KM, pravo korištenja građevina 193.930 KM i oprema van upotrebe 27.162 KM. U 2017. godini vrijednost stalnih sredstava je povećana za iznos od 405.980 KM od čega je 366.380 KM Zavod finansirao iz sopstvenih sredstava, dok se 36.600 KM odnosi na vrijednost doniranih licenci u sklopu realizacije Projekta zapošljavanja mladih (YEP) kojeg podržava Vlada Švicarske.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 29.999.549 KM, od čega se na kratkoročne tekuće obaveze odnosi 44.198 KM, obaveze prema zaposlenicima 184.806 KM i pasivna kratkoročna razgraničenja 29.770.545 KM. U okviru pasivnih kratkoročnih razgraničenja na razgraničene rashode se odnosi 14.504.643 KM (od čega 91.818 KM neizmirene obaveze po osnovu ugovora sa preduzećem „Primakon“ d.d.d Zagreb i 14.412.825 KM po osnovu potpisanih ugovora za implementaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja) i 1.254.841 KM se odnosi na doznačena namjenska sredstva od strane Vijeća ministara BiH i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja i realizaciju ostalih projekata. Ostatak razgraničenja u iznosu od 14.011.061 KM već smo objasnili u prednjem dijelu, pod tačkom 6.2.1. Izvještaja, obzirom da se odnosi na protustavku prilikom knjiženja najvećeg dijela kratkoročnih potraživanja 14.216.449 KM.

6.2.4 Dugoročni plasmani

Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana iskazana je u iznosu od 33.641.771 KM, u okviru kojih se na dugoročna potraživanja odnosi 22.768.084 KM i na dugoročne depozite 10.873.687 KM.

6.2.4.1 Dugoročna potraživanja

Dospjela a nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2002. – 2004. godina su iskazana u iznosu od **22.768.084 KM** i ista su u odnosu na prethodnu godinu manja za 481.477 KM, od čega primljene otplate glavnica u 2017. godini od plasiranih sredstava iznose samo 375.937 KM. Ostatak sredstava od 105.740 KM se odnosi na otpis potraživanja po glavnici od preduzeća „DITA“ d.d. Tuzla, u skladu sa Odlukom o otpisu potraživanja donesenom od strane Upravnog odbora Zavoda 05.09.2017. godine⁶.

Navedena pozajmljivanja u periodu 2002. – 2004. godina su odobravana, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionarima (UPI banka - sadašnja Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo, ABS banka - sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo i Investicijska banka FBiH - sadašnja Razvojna banka FBiH), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, a rizik povrata plasiranih sredstava snosio je Federalni zavod. Svi krediti kod navedenih banaka su u kategoriji dospjelih i nenaplaćenih potraživanja, a u skladu sa potpisanim ugovorima komisije banke su dužne da poduzimaju sve pravne radnje u cilju naplate potraživanja.

Ugovor o formiranju namjenskog depozita je zaključen 24.08.2005. godine između Zavoda i Investicijske banke FBiH, kojim je predviđeno da se na sredstva depozita neće obračunavati kamata i da se sva sadašnja i buduća novčana sredstva Zavoda kod komisionih banaka po osnovu potraživanja po ranije odobrenim kreditima (ABS banke d.d. Sarajevo, UPI banke d.d. Sarajevo i Investicijske banke FBiH), kao i primljena a neplasirana sredstva Zavoda kod banaka komisionara, usmjeravaju na račun Depozita kod Banke. **Shodno ugovoru, depozit se uvećava sukcesivno iz prenosa zatečenih novčanih sredstava na računima banaka komisionara i naplatom ranije odobrenih kredita.** Banka preuzima u komisijon sva postojeća potraživanja Zavoda kod banaka komisionara i obavezuje se da će, u cilju povećanja naplate ranije odobrenih kredita i punjenja depozita, poduzeti samostalno ili putem banaka komisionara, sve aktivnosti, podrazumijevajući metode prisilne naplate, rekonstruktuiranja i reprogramiranja kredita, pokretanje svih pravnih radnji, prodaju hipoteka i pokretnih stvari koje su predmetom obezbjeđenja odobrenih kredita, protestiranje garancija i drugih oblika jemstva, kao i drugih pravnih radnji, sve u skladu sa politikama i procedurama upravljanja rizičnim plasmanima. Troškove pokretanja pravnih radnji, sudske i administrativne takse, troškove eventualnog stečaja pokrenutog nad dužnikom, provizije i naknade koje je Zavod ugovorio sa bankama komisionarima, kao i ostale zakonom predviđene troškove nastale u cilju naplate potraživanja po ranije odobrenim i preuzetim kreditima, snosi Zavod iz sredstava prikupljenog Depozita. Za navedene uplate i isplate, Razvojna banka FBiH vrši povećanje i smanjenje sredstava namjenskog Depozita, što Zavod prati i vrši knjigovodstveno evidentiranje u svojim poslovnim knjigama⁷. **Iako su sva potraživanja po osnovu dugoročnih plasana za date kredite u periodu 2002. – 2004. godine dospjela u iznosu od 22.768.084 KM, utvrdili smo da je stopa naplate u 2017. godini bila veoma niska jer je po osnovu izmirenja obaveza dužnika uplaćeno samo 448.311 KM, dok su istovremeno troškovi naplate istih iznosili 356.525 KM. Konstatujemo da je stanje namjenskog Depozita na dan 31.12.2017. godine iznosilo 10.873.687 KM i da je isto veće samo za 91.786 KM u odnosu na stanje prethodne godine, po osnovu ukupne koristi od dospjelih kredita, što je najvećim dijelom rezultat loših plasmana.**

Međutim, obavljenom revizijom smo konstatovali značajne troškove po osnovu plaćanja bankarskih naknada u iznosu od 200.249 KM i sudskih troškova 156.276 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, značajan rast sudskih troškova u odnosu na prethodni period je najvećim dijelom posljedica pojačane aktivnosti

⁶ U skladu sa Odlukom UO o otpisu potraživanja preduzeću „DITA“ d.d. Tuzla su ukupno otpisana potraživanja u iznosu od 333.686 KM od čega 105.740 KM glavnice i 227.946 KM zateznih i redovnih kamata.

⁷ Uplate u 2017. godine po osnovu: glavnice 410.735 KM i kamate i povrat sudskih troškova 37.576 KM. Isplate u 2017. godini po osnovu: bankarske naknade i provizije 200.249 KM i sudski troškovi 156.276 KM;

komisionih banaka, što nije potkrijepljeno adekvatnom dokumentacijom, za koje smo konstatovali da nisu dale značajne rezultate. Visoki troškovi bankarskih naknada i provizija su posljedica nepovoljnih odredbi potpisanih Aneksa Ugovora o komisionim poslovima između Federalnog zavoda i komisionih banaka iz 2006. godine. Navedenim ugovorima je, između ostalog, definisano da će komisije banke za izvršeni komisioni posao naplaćivati naknadu u visini od 1,75% jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva), na kraju obračunskog perioda za tekući obračunski period i da će se ovako obračunata naknada plaćati iz sredstava Depozita kod Investicijske banke FBiH. Ovakvim ugovorima, banke komisionari su obezbijedile da na iznos neotplaćene glavnice imaju osiguran prihod na godišnjem nivou u iznosu od 1%, bez obzira da li poduzimaju ili ne poduzimaju sve mjere za naplatu navedenih potraživanja. Za sve poduzete mjere Zavod snosi nastale troškove, a ukoliko dođe do naplate glavnice, banka obračunava naknadu od 1,75% na istu. Zavod je pokušavao 2014. godine izmijeniti navedene odredbe ugovora, međutim jedino je Sparkasse banka d.d. prihvatila ukidanje naknade od 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice, što je i potvrđeno Aneksom 2 Ugovora o komisionim poslovima koji je potpisan 24.06.2014. godine, s tim da se isti primjenjuje od 01.06.2015. godine. Ostale komisije banke nisu pristale na izmjenu ugovorenih odredbi.

Radi značajnosti problema naplate plasiranih kredita u periodu 2002. – 2004. godina, dajemo uporednu strukturu stanja nenaplaćene glavnice kredita prema zvaničnim izvještajima komisionih banaka na kraju 2010., 2014. i 2017. godine,

u KM

Red. broj	Komisiona banka	Stanje duga na dan 31.12.2010. godine	Stanje duga na dan 31.12.2014. godine	Stanje duga na dan 31.12.2017. godine	Naplaćena glavnica u periodu 2014. – 2017. godina
1.	Sparkasse banka d.d.	18.216.906	16.675.229	15.983.660	691.569
2.	Intesa Sanpaolo banka d.d.	6.158.404	5.527.840	5.315.315	212.525
3.	Razvojna banka FBiH	2.253.694	1.708.523	1.606.542	101.981
	UKUPNO	26.629.004	23.911.592	22.905.517	1.006.075

Federalni zavod je 2014. godine zaključio Ugovor o pružanju advokatskih usluga sa Advokatskom kancelarijom „Armin Zukić“, vrijednosti 34.800 KM (bez PDV-a), a kojim je, između ostalog, dogovoreno da će isti izvršiti izradu i implementaciju procedura koje se odnose na kreditni portfolij i pojedinačne predmete (najmanje 1500 predmeta), nastale po ugovorima o komisionim poslovima sa bankama komisionarima u periodu 2002. – 2004. godina, sa ciljem uspostavljanja ažurnih evidencija o korisnicima kreditnih sredstava. Revizorskom timu nije prezentiran rezultat rada navedene advokatske kancelarije po ugovoru iz 2014. godine. Zavod je također sa navedenom advokatskom kancelarijom 31.03.2017. godine zaključio novi Ugovor o pravnim uslugama koje će se pružati do 31.12.2017. godine, sa utvrđenom mjesečnom naknadom 3.900 KM mjesečno (sa PDV-om, ukupno 35.100 KM). Predmet ugovora su 1) poslovi pružanja stručne pomoći u postupanju sa kreditnim portfolijem iz osnova ugovora o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionara u periodu 2001. – 2004. godina, te zastupanje interesa Zavoda s ciljem monitoringa, formiranja strategije i/ili naplate potraživanja od velikih dužnika čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM. 2) zastupanje Zavoda u ugovornim odnosima sa Razvojnou bankom FBiH, a koji se tiču vođenja komisionih poslova i poslova upravljanja i korištenja novčanog depozita Zavoda. 3) zastupanje interesa Zavoda u drugim predmetima po kojim su pokrenuti sudski postupci i poduzimanje aktivnosti oko naplate sumnjivih i spornih potraživanja (potraživanja 133.920 KM i 773.481 KM, plasmani 459.000 KM). U skladu sa potpisanim ugovorom, pružalac usluga je imao obavezu o svim poduzetim radnjama najmanje jednom kvartalno, a po potrebi i ranije sačinjavati pisani izvještaj Zavodu, te isti informisati i usmenim putem. Konstatujemo da su sačinjavani kvartalni izvještaji o radu, a po potrebi i pojedinačni izvještaji, te davane usmene informacije na sjednicama Upravnog odbora. Rezultat rada advokatske kancelarije za poslove iz tačke 3), jednim dijelom smo opisali prilikom pojašnjenja sumnjivih i spornih potraživanja Zavoda pod tačkom 6.2.1. Izvještaja, dok ćemo rezultat rada za poslove iz tačke 1) i 2) opisati u narednom dijelu Izvještaja.

Naime, na prijedlog angažovanog advokata, **Upravni odbor Zavoda je 27.04.2017. godine usvojio „Procedure i politike upravljanja kreditnim portfolijem i stečenom materijalnom imovinom“ u cilju osiguranja općeg okvira za postupanje Zavoda. Navedenim procedurama se definiše način vršenja monitoringa nad kreditnim portfolijem, principi rada na kreditnom portfoliju pod posebnim nadzorom**

Zavoda i provođenje procedura upravljanja stečenom imovinom. Ovi principi obuhvataju: reprogram dugovanja i provođenje aktivnosti restrukturiranja dugovanja u cilju povećanja naplate (djelimičnu otplatu duga uz odgodu sudskog postupka ili naplate, djelimičnu otplatu duga uz obavezu vraćanja prethodno izuzete imovine i zaključenje izvršne isprave o načinu isplate preostalog duga, uspostavu novog instrumenta osiguranja, sa ili bez odgode plaćanja, odnosno novih uslova plaćanja definisanih izvršnom ispravom). Direktorica Zavoda je 05.06.2017. godine donijela Odluku o imenovanju članova radne grupe za podršku monitoringu kreditnog portfolija (koju čine izvršni direktor i rukovodilac Sektora za ekonomske poslove, evidencije i IT). Predmet rada Radne grupe su komisioni poslovi zaključeni sa bankama komisionirima, u periodu 2001. – 2004. godina, čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM. Radna grupa se osniva kao stalna podrška advokatu angažovanom po Ugovoru o pravnim poslovima u izvršenju monitoringa stanja dužnika na terenu, sa zadatkom da definira operativni plan rada, utvrdi vremensko razdoblje za monitoring, a nakon okončanja monitoringa da podnese izvještaj sa prijedlogom dužnika koji će se svrstati u kategoriju pod posebnim nadzorom Zavoda, sve u skladu sa Procedurom i politikama upravljanja kreditnim portfolijem i stečenom materijalnom imovinom. **Upravni odbor Zavoda je 11.12.2017. godine donio opći akt: „Odluku o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2001. – 2005. godina“** kojom se dužnicima odobrava pravo na reprogram preostalog dugovanja, o čemu će se zaključiti poseban Sporazum sa dužnicima. Reprogramom preostalog dugovanja, dužnicima će se omogućiti plaćanje preostalog dugovanja, te redovnih kamata i troškova postupka, na period otplate do 24 mjeseca. Dužniku koji isplati dug u cjelosti po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno ili u rokovima dogovorenim reprogramom, otpisat će se cjelokupan dug na ime zatezne kamate. Otpis zatezne kamate će se izvršiti na kraju perioda otplate. **Upravni odbor je također 19.02.2018. godine donio Odluku o dopuni navedene Odluke o uslovima reprograma kredita kojom se Upravnom odboru omogućava da donosi posebnu odluku o zaključivanju Sporazuma o reprogramu na period otplate duži od 24 mjeseca.**

Na osnovu uvida u podneseni „Izvještaj o monitoringu kreditnih dužnika“ od strane angažovanog advokata, kojeg je razmatrao i usvojio Upravni odbor 19.02.2018. godine, konstatujemo da je zaključno sa 31.12.2017. godine izvršen monitoring kod 28 dužnika, dok je za njih 14 konstatovano da nije moguće ostvariti nikakav kontakt. Direktorica Zavoda je 28.12.2017. godine donijela 4 Odluke o reprogramu kredita dužnicima: „REMIS“ d.o.o. Visoko (glavnica 246.488 KM, redovna i zatezne kamate 345.435 KM), „B&A&J“ d.o.o. Čitluk (zatezna kamata 51.179 KM), „KUNA“ d.o.o. Visoko (zatezna kamata 65.238 KM) i NEIMAX d.o.o. Visoko (glavnica 119.279 KM, zatezna kamata 167.167 KM, sudski troškovi 2.557 KM). Upravni odbor je na osnovu donesenih Odluka o reprogramu kredita, donio Odluku da se zatezne i redovne kamate upišu u poslovne knjige Zavoda na sumnjivim i spornim potraživanjima u ukupnom iznosu od 629.019 KM. Ukoliko dužnici na vrijeme izmire reprogramirane obaveze, zatezne kamate će, u skladu sa Odlukama o uslovima reprograma, biti otpisane u narednom periodu. Prema navodima iz Izvještaja, do 31.12.2017. godine je izvršen monitoring kod preduzeća koja predstavljaju 30 % ukupnog portfolija klijenata koji su predmetom monitoringa, odnosno 50% ukupnog portfolija klijenata, uključujući i dužnike kod kojih nije bilo moguće izvršiti monitoring. Na osnovu dosadašnjih analiza i rada na prikupljanju informacija o dužnicima, procjena je da je oko 30% od ukupnog broja dužnika, apsolutno nedostupno usljed različitih okolnosti (smrt, stečaj, iseljenje ili preseljenje, neaktivan status bez pokretanja i provođenja stečaja ili likvidacije i dr.). Značajnim smatramo napomenuti da je direktorica u 2018. godini donijela i nove Odluke o reprogramu kredita dužnicima za ukupan iznos glavnice 415.205 KM, zateznih kamata 694.641 KM i sudskih troškova 14.887 KM („Nahonal – gas“ d.o.o. Breza, „Euroljiljan“, d.o.o. Sarajevo, Karić Aziz iz Sarajeva, „NIN“ d.o.o. Novi Travnik, „Soko zrakoplovstvo“ d.d. Mostar, „Makal“ d.o.o. Široki Brijeg).

Iako je Federalni zavod poduzimao određene aktivnosti putem donošenja „Procedura i politika upravljanja kreditnim portfolijem i stečenom materijalnom imovinom“ i angažovanja vanjskih saradnika s ciljem iznalaženja načina za rješavanje evidentnog problema naplate dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja po datim kreditima u periodu 2002. – 2004. godina, konstatujemo da su u 2017. godini jedino potpisane Odluke o reprogramiranju kredita određenim dužnicima, koje nisu imale finansijskog uticaja na smanjenje potraživanja po navedenom osnovu u 2017. godini. Dobivene podatke obilaskom terena i izvještavanjem od strane Razvojne i komisionih banaka Zavod još uvijek nije koristio u svrhu poduzimanja

adekvatnih mjera i aktivnosti prema nadležnim organima i institucijama s ciljem naplate dospjelih navedenih kreditnih plasmana.

Na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovali smo da potraživanja po osnovu glavnice za date kredite u periodu 2002. – 2004. godina prema knjigovodstvenim evidencijama na dan 31.12.2017. godine iznose 22.768.084 KM i da su ista manja za 137.433 KM u odnosu na utvrđeno stanje prema izvještajima banaka komisionara od 22.905.517 KM. Također smo utvrdili da dospjele kamate na plasirana sredstva nisu ni evidentirane u knjigovodstvenim evidencijama. Zbog navedenog se ne može potvrditi iskazano stanje potraživanja po pozajmicama datim pojedincima u iznosu od 22.768.084 KM.

Preporuke:

- ***Za nadležne organe i institucije, sačiniti sveobuhvatan Izvještaj o stanju i mogućnosti naplate dospjelih i nenaplaćenih plasmana iz perioda 2002. – 2004. godina, za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata, a realizacija vršena putem banaka komisionara (22.768.084 KM). Na osnovu konstatovanog stanja utvrditi prijedloge za rješavanje navedenog problema i iste uputiti nadležnim organima i institucijama, u cilju rješavanja istog i donošenja potrebnih odluka od strane Upravnog odbora, odnosno Vlade FBiH.***
- ***Izvršiti usklađivanje salda potraživanja po kreditima plasiranim iz kreditnih linija putem komisionih banaka za pravna i fizička lica iskazanih u knjigovodstva Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama.***

6.2.4.2 Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)

Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH (10.873.687 KM) je formiran 2005. godine na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga i Ugovora o formiranju namjenskog depozita, u skladu sa donesenim odlukama Vlade FBiH i Upravnog odbora Zavoda. Iz sredstva navedenog depozita je 2005. godine formirana kreditna linija za podsticaj zapošljavanju (KL 260) i 2010. godine kreditna linija za održavanje zaposlenosti (KL 010). **Razvojna banka FBiH, u skladu sa potpisanim ugovorima, za navedene kreditne linije snosi rizik plasmana sredstava, a Federalni zavod je u obavezi da Banci jednokratno regresira 2% iznosa plasiranog kredita, za smanjenje rizika.**

Prema prezentiranim pomoćnim evidencijama, **iz kreditne linije za podsticaj zapošljavanju (KL 260)** je trenutno u otplati 12 kredita sa ugovorenim/ realizovanim iznosom kreditnog zaduženja od 6.200.000 KM, od čega ostatak duga za glavnice iznosi 3.078.683 KM. U 2017. godini je putem ove kreditne linije plasiran 1 kredit, u ukupnom iznosu od 750.000 KM, uz obavezu zapošljavanja 30 novih radnika (Kanton Sarajevo). Pored toga, za 13 pravnih lica, koja su razvrstana u kategoriju „E“, Razvojna banka FBiH je pokrenula pravne radnje za naplatu potraživanja (ugovoreni iznos 4.187.000 KM, od čega je ostatak duga 3.250.726 KM što je 31,30 % od 10.387.000 KM plasiranih sredstava iz kreditne linije za podsticaj zapošljavanju). Na dan 31.12.2017. godine, kod 12 korisnika kredita u otplati evidentirana su 853 zaposlenika, odnosno 31 zaposlenik manje u odnosu na ugovoreni nivo zaposlenosti (884). Od 12 kredita u otplati, njih četiri su kategoriji A, pet u kategoriji B, jedan u C i jedan u kategoriji E.

Prema prezentiranim pomoćnim evidencijama, **iz kreditne linije za održavanje zaposlenosti (KL 010)**, trenutno je u otplati 7 kredita sa ugovorenim iznosom kreditnog zaduženja od 1.830.000 KM, od čega ostatak duga za glavnice iznosi 1.014.109 KM. U 2017. godini su putem ove kreditne linije plasirana 2 kredita, u ukupnom iznosu od 315.000 KM, uz obavezu zadržavanja 63 uposlenika. Na dan 31.12.2017. godine kod 7 korisnika kredita u otplati evidentirano je 487 radnika što je za 132 radnika više u odnosu na obavezu zadržavanja postojećeg broja radnika (375). Od 7 kredita u otplati, njih 2 su u kategoriji A, dva u B, po jedan u C i D i 1 korisnik još uvijek nije klasificiran jer je kredit realiziran krajem godine. Nema utuženih korisnika.

Imajući u vidu naprijed navedeno, može se konstatovati da je od ukupnog iznosa dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH (10.873.687 KM), putem kreditnih linija za podsticaj zapošljavanju i za održavanje zaposlenosti, na dan 31.12.2017. godine u otplati 7.343.518 KM, od čega je 3.250.726 KM u kategoriji „E“ i utuženo, za što je rizik plasmana snosila Razvojna banka FBiH.

„Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga“ (u daljem tekstu: Program dugoročnih plasmana) je dokument usvojen odlukom Upravnog odbora i Zaključkom Vlade FBiH 2005. godine kojim je definisan način punjenja i korištenja depozita kod Razvojne banke FBiH, kao i formiranje svih naprijed navedenih kreditnih linija, u skladu sa posebnim provedbenim ugovorima. Navedenim dokumentom je predviđeno da Razvojna banka FBiH jednom godišnje pripremi sveobuhvatan izvještaj koji uključuje i izvještaj o naplati kredita, stanju revolving fonda i identifikovane probleme i poduzete radnje. Istim je također predviđeno da Banka i Zavod jednom godišnje podnesu izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima Programa. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Banka redovno dostavlja kvartalne i godišnji izvještaj Zavodu, po ustaljenoj metodologiji. Postupajući po preporuci revizije, Federalni zavod je prezentirao dokaz da je 28.02.2018. godine resornom ministarstvu dostavio „Informaciju o rezultatima realizacije Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga (stanje 31.12.2017. godine)“. Uvidom u sadržaj navedene Informacije koju je 28.02.2018. godine razmatrao i usvojio Upravni odbor Zavoda, konstatujemo da ista uglavnom sadrži samo statističke podatke u vezi plasiranih sredstava putem otvorenih kreditnih linija (iz sredstava dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH i komisionih kreditnih linija za zapošljavanje demobilisanih boraca, kao i za očuvanje postojećeg broja zaposlenih u preduzećima „Konjuh“ d.d. Živinice i „Krivaja“ d.o.o. Zavidovići – u stečaju), bez dublje kvalitativne analize postojećih problema u vezi sa konstatovanim problemima u pogledu vraćanja sredstava i ispunjavanja ugovorenih obaveza. Naročito ističemo da navedenom Informacijom nije obuhvaćena problematika dospjelih potraživanja za date kredite iz perioda 2002. – 2004. godina (22.768.084 KM) plasirane putem komisionih banaka, iako ista predstavljaju sastavni dio i bazu na osnovu kojih je formiran dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH, odnosno Program dugoročnih plasmana. **Povezano sa navedenim ističemo da nadležni Sektor za zapošljavanje nije osigurao praćenje naplate po plasiranim kreditima putem komisionih banaka u periodu 2002 – 2004. godina, a prezentirane pomoćne evidencije koje se vode od strane istog za ostale formirane kreditne linije, nisu potpune u smislu da se na osnovu istih može izvesti zaključak u kojem stepenu, odnosno iznosu, su krajnji korisnici kreditnih sredstava u zakašnjenju sa plaćanjem glavnice, kamata i zateznih kamata, a iste se kao takve prezentiraju Upravnom odboru i u zvaničnim izvještajima Zavoda.**

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, konstatujemo da menadžment i Upravni odbor Zavoda nisu „Programu dugoročnih plasmana“ posvetili dužnu pažnju u smislu poduzimanja konkretnih aktivnosti u dijelu praćenja, nadzora i izvještavanja o korištenju javnih sredstava što je jednim dijelom imalo za posljedicu povećanje sumnjivih plasmana, a time i mali procenat naplate plasiranih sredstava iz istog.

Preporuka:

- ***U skladu sa „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju“, podnositi godišnji izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima navedenog Programa i preispitati opravdanost postojećih modela kreditiranja. Također je potrebno da se isti izvještaj podnosi i Upravnom odboru, sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje problema.***

6.2.5 Izvori sredstava

Ukupna vrijednost izvora stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 86.818.908 KM, od čega se na izvore stalnih sredstava odnosi 38.081.317 KM i na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 48.737.591 KM (20.735.529 KM iz ranijih godina i 28.002.062 KM iz 2017. godine). Struktura izvora stalnih sredstava se odnosi na: neotpisanu vrijednost stalnih sredstava 4.439.545 KM, dospjela a nenaplaćena potraživanja za glavnice po kreditima plasiranim u periodu 2002. – 2004. godina 22.768.084 KM i na stanje dugoročnog Depozita kod Razvojne banke FBiH 10.873.687 KM.

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Na osnovu Odluke direktorice o vršenju redovnog godišnjeg popisa i formiranju Komisije za popis od 30.11.2017. godine imenovana Komisija je obavila godišnji popis sredstava, obaveza i potraživanja Zavoda, sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Upravni odbor Zavoda je 19.02.2018. godine donio Odluku o

usvajanju Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Navedenom Odlukom Upravni odbor je, između ostalog, prihvatio prijedloge Komisije za popis da se:

1) u poslovnim knjigama na sumnjivim i spornim potraživanjima/ plasmanima i dalje nastave voditi potraživanja od komitenata „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići (7.300.846 KM), „Konjuh“ d.d. Živinice (3.194.514 KM), od krajnjih korisnika po kreditnoj liniji ZB 266 – Demobilisani borci (1.553.875 KM), po namjenskom depozitu kod Sparkasse Bank d.d. Sarajevo iz 2003. godine (459.000 KM), po osnovu datih pozajmica i preuzimanja od Agencije za rad i zapošljavanje BiH iz perioda 2003. – 2005. godina (773.481 KM), po osnovu Sporazuma o izmirenju duga po osnovu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (431.804 KM), po osnovu nenaplaćenih mjenica 196.887 KM i po osnovu implementacije Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi (133.920 KM).

2) u 2018. godini nastavi sa daljnjim aktivnostima na provođenju monitoringa i na uspostavljanju ažurne pomoćne evidencije o odobrenim dugoročnim plasmanima iz perioda 2002. – 2004. godina, sa uspostavljenim novim otplatnim planovima, te da se do kraja 2018. godine iste okončaju. Također je prihvaćeno da se na osnovu Odluka o reprogramu kredita, za kreditne dužnike po kreditima plasiranim u periodu od 2001. – 2004. godine, obračunate zatezne i redovne kamate upišu u poslovne knjige Zavoda sa stanjem duga na dan 31.12.2017. godine na sumnjivim i spornim potraživanjima (131351 duguje) i razgraničeni primici po kreditima dati krajnjim korisnicima (391321 potražuje) u ukupnom iznosu od 629.019 KM, što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 6.2.4.1. Izvještaja.

Iako je Komisija za popis u Izvještaju konstatovala da saldo glavnice plasiranih kredita u periodu 2001. – 2004. godina prema Izvještaju/ Pregledu plasiranih kredita sa stanjem na dan 31.12.2017. godine odgovara stanju na analitičkoj kartici, na osnovu obavljene revizije konstatujemo da je knjigovodstveno stanje manje za 137.433 KM u odnosu na stanje prema izvještajima banaka komisionara i da knjigovodstveno nisu evidentirana potraživanja po osnovu dospjelih kamata. Pored toga, utvrdili smo da nije usaglašeno ni knjigovodstveno sa stvarnim stanjem sumnjivih i spornih potraživanja, što smo detaljnije pojasnili pod tačkom 6.2.1. Izvještaja, gdje smo i dali odgovarajući preporuku. Zbog navedenog, konstatujemo da se ne može potvrditi da je izvršen popis stvarnih potraživanja po osnovu plasmana u periodu 2002. – 2004. godina i usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa evidencijama banaka, kao i da je izvršeno usklađivanje sumnjivih i spornih potraživanja, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **Godišnji popis potraživanja i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem vršiti u cjelosti, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici 60.845.438 KM i ukupne novčane isplate 33.699.006 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok od 27.146.432 KM, a zajedno sa saldnom gotovine na početku godine (22.410.616 KM), saldo gotovine na kraju godine iznosi 49.557.048 KM.

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda je 30.11.2016. godine donio Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2017. godinu, kojim je planirana nabavka roba i usluga ukupne vrijednosti 1.140.530 KM (robe 480.200 KM, usluge 660.330 KM). Revidirali smo postupke nabavki u vrijednosti 350.791 KM što čini 66,12% svih zaključenih ugovora do kraja godine (530.511 KM), kao i jedan postupak za koji je ugovor zaključen u 2018. godini u vrijednosti 427.300 KM, što ukupno iznosi 957.311 KM (bz PDV-a).

Za nabavku tekućeg održavanja „Oracle softverski licenci za Lot 1 i Lot 2“ i „Oracle hardware-a za Lot 1 i Lot 2“, u sklopu implementacije Jedinog informacionog sistema, Zavod je proveo otvorene postupke. Tenderskom dokumentacijom je bilo predviđeno provođenje e – Aukcija, međutim, iste nisu održane iz

razloga jer je u svakom postupku pristigla samo 1 ponuda. **Prilikom nabavke Oracle softverskih licenci (216.446 KM, sa PDV-om)**, tendersku dokumentaciju je preuzelo 8 potencijalnih kandidata, međutim, ponudu je dostavio samo QSS d.o.o. Sarajevo, koji je ujedno bio i jedini kvalificirani ponuđač, tako da je i ugovor zaključen sa istim na iznos ponude od 184.997 KM, odnosno 216.446 KM (sa PDV-om). Jedini ponuđač QSS d.o.o. Sarajevo je nastupio u ime grupe ponuđača koju još čine BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo i Info Studio d.o.o. Sarajevo. **Prilikom nabavke održavanja Oracle harwere-a (102.950 KM, sa PDV-om)**, tendersku dokumentaciju je preuzelo 9 zainteresovanih ponuđača (potencijalnih kandidata), međutim ponudu je dostavio samo BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo, koji je ujedno bio i jedini kvalificirani ponuđač, tako da je i ugovor zaključen sa istim na iznos ponude od 87.992 KM, odnosno 102.950 KM (sa PDV-om). Jedini ponuđač BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo je nastupio u ime grupe ponuđača koju još čini QSS d.o.o. Sarajevo. **Naprijed navedeno je pokazatelj da je kod nabavki specifične robe određenog proizvođača, u ovom slučaju tekućeg održavanja Oracle licenci, veoma teško obezbijediti aktivnu konkurenciju, iako je formalno proveden otvoreni postupak, kako je to predviđeno Zakonom o javnim nabavkama.**

Postupak nabavke i isporuke radnih stanica - računara, laptopa i tableta (499.539 KM, sa PDV-om) je pokrenut Odlukom od 15.09.2017. godine, putem otvorenog postupka sa međunarodnom objavom, koji je objavljen na portalu javnih nabavki 19.09.2017. godine, zajedno sa tenderskom dokumentacijom. Prema Izvještaju o preuzimanju tenderske dokumentacije sa portala Agencije za javne nabavke, tendersku dokumentaciju su preuzela ukupno 33 potencijalna ponuditelja/ kandidata, a na osnovu uvida u provedeni postupak konstatujemo da je ugovor 23.03.2018. godine zaključen samo na osnovu 1 ponude koja je proglašena prihvatljivom u vrijednosti od 426.956 KM, odnosno 499.539 KM (sa PDV-om). Iako je tenderskom dokumentacijom bila predviđena, i u ovom slučaju nije održana e – Aukcija zbog samo 1 prihvatljive ponude.

Obavljenom revizijom, utvrdili smo da su, do isteka roka za prijem ponuda, na protokol ugovornog organa zaprimljene dvije ponude potencijalnih ponuđača/ kandidata, i to: „Unis Telekom“ d.d. Mostar (426.956 KM, roba proizvođača FUJITSU) i „Godimerc“ d.o.o. Sarajevo (383.236 KM, roba proizvođača LENOVO). Na osnovu Zapisnika o ocjeni ponuda od 19.02.2018. godine i druge prezentirane dokumentacije, konstatujemo da su članovi Komisije iz reda ugovornog organa izvršili evaluaciju pristiglih ponuda u smislu utvrđivanja formalno – pravnih pretpostavki za prihvatanje ponuda, dok je vanjski konsultant pristupio pregledu tehničkih specifikacija pristiglih ponuda, odnosno utvrđivanju da li iste ispunjavaju tehničke zahtjeve tražene tenderskom dokumentacijom. **Vanjskom konsultantu je, po osnovu 2 ugovora o djelu, za postupak izrade tehničke specifikacije za provođenje navedenog postupka javne nabavke i pružanje tehničke podrške u toku trajanja javne nabavke isplaćena naknada u neto iznosu od 990 KM i za učešće u radu komisije za nabavke (bez prava glasa) u neto iznosu od 3.500 KM.** Komisija je obje ponude proglasila prihvatljivim u pogledu formalno – pravne ispravnosti, međutim vanjski konsultant je 08.02.2018. godine dostavio detaljnu analizu iz koje proizilazi da je ponuda ponuđača „Godimerc“ d.o.o. Sarajevo ocijenjena kao neprihvatljiva jer tehnička specifikacija ne odgovara zahtjevima tenderske dokumentacije. Na osnovu uvida u zapisnik o radu Komisije od 21.02.2018. godine, konstatujemo da su 3 od 5 članova Komisije glasali za ponudu sa većom cijenom, te da su se izjasnili da je ponuda ponuđača „Unis telekom“ d.d. i jedina prihvatljiva ponuda. Svoj stav su zasnovali na činjenici da drugi ponuditelj nije ponudio ono što je traženo tehničkom specifikacijom, te da kao osobe koje nisu tehničke struke nisu kompetentne da daju svoje mišljenje na njenu suštinu i da su uvažile mišljenje vanjskog konsultanta. Druga dva člana Komisije (od kojih je jedno IT struke) su zauzeli stav da su obje ponude prihvatljive i da kao takve trebaju ići na e – Aukciju koja je predviđena u daljem toku postupka. **Dakle, članovi Komisije su većinskim brojem glasova, ponudu ponuđača „Unis telekom“ d.d. Mostar prihvatili kao jedinu prihvatljivu i predložili njegov izbor kao najpovoljnijeg ponuđača, dok je ponuda ponuđača „Godimerc“ d.o.o. odbačena kao neprihvatljiva. U skladu sa navedenim, nakon donošenja Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača 26.02.2018. godine, Federalni zavod je sa ponuđačem „Unis telekom“ d.d. Mostar 23.03.2018. godine zaključio Ugovor o nabavci i isporuci radnih stanica (računara, laptopa i tableta) na ukupnu vrijednost od 426.956 KM (bez PDV-a), odnosno 499.539 KM (sa PDV-om).**

Na osnovu uvida u Tehničku specifikaciju za nabavku radnih stanica za kantonalne službe koje će biti korištene za pristup JIS-u, kao i laptopa za administratore sistema, **utvrdili smo sljedeće sporne dijelove: 1) za radne stanice:** specifikacija monitora u dijelu zahtjeva za portovima: 1xVGA, 1xDVI-D, 1xDisplayPort. Isti portovi se koriste za povezivanje dodatnih vanjskih monitora analognih i digitalnih, specifikacija da kućište i monitor imaju integrirano napajanje, specifikacije za integrirani optički dražv za čitanje i pisanje CD i DVD medija, specifikacija portova na kućištu radne stanice (serijski i Display port), uz ograničenje da se ne mogu ponuditi adapteri - prilagodnici kojima se uobičajeno prevazilazi nedostatak portova na uređaju. **2) za laptopa:** zahtjev da laptop ima integrisani DVD pisač, u modulu koji se može zamijeniti dodatnim HDD (diskom) ili maskom. **Navedeni zahtjevi, uz ostale zahtjeve u specifikaciji, su rezultirali tzv „zatvorenom specifikacijom“, odnosno da istu ispunjava samo određeni model jednog brenda (FUJITSU), i isključuju mogućnost ponude modela drugih brendova, a samim tim i da se putem konkurencije dobije najbolja vrijednost za uloženi novac.** Napominjemo da proizvođači u skladu sa trendovima razvoja uključuju ili isključuju dijelove opreme i portove iz specifikacija opreme za određenu namjenu. Tako da se sve više u standardnim specifikacijama laptopa za poslovnu namjenu isključuje optički dražv kako bi se smanjila težina ili neki portovi koji se zbog zastarjelosti manje koriste. Vezano za isto, u konkretnoj nabavci, postavlja se pitanje značajnosti navedenih zahtjeva za funkcionalnosti koje uređaji treba da imaju za poslove za koje su nabavljeni. Napominjemo da Zavod vrši nabavku značajnih količina radnih stanica i laptopa za kantonalne službe, a nema usvojene IT standarde, kojima bi se propisala standardna konfiguracija stanice u skladu sa potrebama radnog mjesta. Osvrt na položaj stalno uposlenog IT osoblja Zavoda smo dali u dijelu Izvještaja gdje smo elaborirali implementaciju Jedinog informacionog sistema (JIS-a).

Iz naprijed navedenog je vidljivo da je ugovorni organ, prilikom donošenja odluke i potpisivanja ugovora, svoje povjerenje poklonio vanjskom konsultantu, iako su 2 od 5 članova Komisije dali izdvojeno mišljenje (od kojih je jedno IT struke), u kojem su naveli da smatraju da obje ponude zadovoljavaju u tehničkom dijelu i da je potrebno provesti postupak e – Aukcije. Obavljenom revizijom smo utvrdili da tehnička specifikacija radnih stanica – računara i laptopa u tenderskoj dokumentaciji ukazuje na preferiranje određenog proizvođača. Naime, istraživanjem tržišta i tehničkih specifikacija navedene kompjuterske opreme, konstatovali smo da sve uslove iz tenderske dokumentacije ispunjava samo roba brenda „FUJITSU“. Stoga, mišljenja smo da Zavod prilikom provođenja postupka javne nabavke radnih stanica - računara, laptopa i tableta („Unis telekom“ d.d. Mostar, 499.539 KM), nije u dovoljnoj mjeri osigurao pravičnu i aktivnu konkurenciju, što je jedan od osnovnih principa Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *Potrebno je definisati standardnu konfiguraciju radne stanice, u skladu sa potrebama radnog mjesta u Zavodu, odnosno kantonalnim službama.*
- *Prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije, u pogledu tehničkih specifikacija, osigurati da ista bude nediskriminirajuća prema potencijalnim ponuđačima, te da osigurava pravičnu i aktivnu konkurenciju na tržištu, u skladu sa članom 3. i 54. tačka 9) Zakona o javnim nabavkama.*

8. OSTALI NALAZI

8.1 Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)

Upravni odbor Zavoda je 20.12.2012. godine usvojio Analizu i profesionalno mišljenje što je podrazumijevalo izradu studije i provođenje svih mjera i aktivnosti u cilju izgradnje novog „Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: JIS)“, u skladu sa zakonskim nadležnostima Federalnog zavoda da objedini i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje JIS-a u ovoj oblasti. Nakon usaglašavanja sa kantonalnim službama za zapošljavanje, u maju 2014. godine je potpisan Sporazum o implementaciji projekta: „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“, između Federalnog zavoda i svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje, a kojim se regulišu prava i obaveze sporazumnih strana pri implementaciji navedenog projekta, u okviru kojeg će se uspostaviti Integrirana baza podataka sadržana od zbirnih evidencija i drugih podataka u oblasti rada i zapošljavanja.

U cilju uvođenja „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ (JIS-a) Federalni zavod je u 2013. godini potpisao osnovne ugovore u ukupnoj vrijednosti od 5.203.898 KM (sa PDV-om), za 4 lota sa: 1) BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM), 2) QSS d.o.o. Sarajevo (687.890 KM), 3) INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo (562.750 KM), i 4) Primakon d.o.o. Zagreb (213.432 KM).

Rok za izvršenje svih ugovorenih obaveza navedenih preduzeća je bio 31.12.2014. godine, koji nije ispoštovan (izvršenje 4.615.615 KM, što predstavlja 88,7 % ukupne vrijednosti). Obavljanjem revizije za 2014. godinu smo konstatovali problem aktiviranja kupljenih, odnosno isporučenih licenci u vrijednosti od 1.640.295 KM (31,52 % vrijednosti 4 naprijed navedena ugovora), za koje je kvalitativni prijem izvršen 04.03.2014. godine, 18.06. 2014. godine i 04.07.2014. godine, obzirom da je tekuće održavanje istih počelo teći od dana isporuke. Obzirom da sistem nije pušten u funkciju, a ugovori sa dobavljačima nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Zavoda u dijelu početka trajanja tekućeg održavanja kupljenih licenci, navedeno je imalo za posljedicu da je propalo plaćeno održavanje licenci za prvu godinu korištenja u iznosu od 357.435 KM (sa PDV-om). Pored toga, cijena godišnjeg održavanja kupljenih licenci prema Oracleovim korporativnim pravilima za Oracle softverske licence iznosi 22 %, a za Oracle hardverske licence iznosi 12 % od cijene licenci, što je ostalo neriješeno pitanje za naredni period, iako nije bilo naznaka da će JIS početi funkcionisati u kratkom roku.

U cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, Zavod je pored potpisivanja naprijed navedena 4 ugovora, nastavio zaključivati druge ugovore o nabavkama roba po kom osnovu su, u periodu od 2014. - 2016. godine, plaćene obaveze u iznosu od najmanje 699.274 KM. Zavod je također 30.12.2016. godine i 23.12.2016. godine zaključio još dva ugovora za tekuće održavanje licenci za 2015. i 2016. godinu („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) na ukupan iznos od 586.149 KM (sa PDV-om). Sistem i dalje nije bio uspostavljen, a jedina novina u odnosu na osnovni ugovor o kupovini licenci je smanjenje broja proizvoda (softverskih licenci) koji imaju količinu 500 na 350. Utvrdili smo da su u 2017. godini potpisani novi ugovori za tekuće održavanje ranije kupljenih licenci („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) ukupne vrijednosti 319.396 KM (sa PDV-om). **Ukoliko uzmemo u obzir sve naprijed navedeno, konstatujemo da je Zavod u cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, u periodu 2013. – 2017. godina, zaključio ugovore u vrijednosti od najmanje 6.808.717 KM.**

Zavod je 01.11.2016. godine, uz potpisivanje ugovora o djelu sa mjesečnom neto naknadom od 1.600 KM, **angažovao vanjskog konsultanta** za poslove stručne podrške u procesu implementacije Projekta „Nadogradnja i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“. Isto tako, direktorica Zavoda je 04.01.2017. godine donijela **Odluku o formiranju stručno – savjetodavnog tima za praćenje implementacije Projekta JIS-a** kojom je za koordinatorku projekta imenovan prijašnji direktor Zavoda (sadašnji izvršni direktor), za voditelja projekta imenovan vanjski konsultant angažovan po ugovoru o djelu, kao i timovi za podršku implementaciji informacionog segmenta, ekonomskog segmenta, pravnog segmenta, iz segmenta vođenja evidencija i statistike i segmenta upravljanja projektima i informisanja korisnika.

Zapisnikom o završetku implementacije i probnog rada, te stavljanja u produkcijski rad Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje i Službe za zapošljavanje u BPK-a, kojeg su 19.10.2017. godine potpisali direktorica Zavoda i direktorica Službe BPK-a, konstatovano je da su se stekli uslovi da od 03.07.2017. godine Služba za zapošljavanje BPK-a krene sa produkcijskim radom u novoj aplikaciji JIS-a, čime i formalno prestaje da se koristi stara aplikacija EPIS. Obzirom da je samo jedna kantonalna služba za zapošljavanje prešla u puni produkcijski rad, za preostalih 9 službi je trebalo osigurati potrebne uslove kako bi iste najprije prešle u probni rad, a zatim nakon finalnog testiranja i pregleda dorađenih i unapređenih funkcionalnosti JIS-a u produkcijski rad.

Vezano za praćenje implementacije i izmirenje obaveza iz osnovnih ugovora koji su 2013. godine potpisani sa 4 naprijed navedena dobavljača, nakon sačinjavanja zapisnika o kvalitativnom prijemu robe i usluga, svim dobavljačima su od ugovorenih 5.203.898 KM, sa 31.12.2017. godine plaćene fakturisane obaveze u iznosu od 5.112.080 KM, od čega 281.061 KM u 2017. godini. Na osnovu uvida u prezentirane Finalne zapisnike o radu komisije za kvalitativni i kvantitativni prijem od 01.11.2017. godine i 02.11.2017. godine, utvrdili smo da u istima stoje precizirane obaveze koje su isti dužni otkloniti/ implementirati u

garantnom roku. Zavod je krajem novembra 2017. godine, pojedinačno, sa svakim od naprijed navedenih dobavljača, potpisao „Sporazume o garantnom periodu i prelasku kantonalnih službi za zapošljavanje u produkcionu rad“ kojim je utvrđeno da se za početak garantnog perioda usvaja 03.07.2017. godine, dan kada je Kantonalna služba BPK-a prešla u puni produkcionu rad. **U skladu sa navedenim, garantni period završava 02.07.2018. godine do kada je potrebno otkloniti sve neusklađenosti, primjedbe i nedostatke u funkcionalnosti, kako u aplikaciji, tako i u cjelokupnom sistemu, a sve prema Finalnim zapisnicima o radu komisija za kvalitativni i kvantitativni prijem po Lotu 1, Lotu 2, Lotu 3 i Lotu 4.**

Tokom obavljanja konačne revizije, voditelj projekta JIS-a je prezentirao „Dinamički Zbirni operativni plan implementacije JIS sistema po kantonalnim službama“ sačinjen nakon završenog prijema opreme, licenci i usluga na sva 4 lota, kao i pojedinačne operativne planove implementacije JIS-a po službama. Na osnovu uvida u pojedinačne operativne planove, konstatujemo da isti sadrže presjek trenutnog stanja i plan aktivnosti za naredni period. S tim u vezi, značajnim smatramo navesti da je od strane predstavnika kantonalnih službi za zapošljavanje HNK, ZHK i Kantona 10 izražena nezainteresovanost za prelazak na novi JIS, iako su obavješteni o zakonskoj regulativi ovog pitanja, kao i svim prednostima sistema. Federalni zavod je navedene službe informisao da ne može ni finansirati, ni sufinansirati održavanje uporednih sistema u kantonalnim službama. Po pitanju migracije podataka i obuka krajnjih korisnika u ove tri kantonalne službe nikada do sada nije urađeno ništa. Zavod je u martu 2018. godine potpisao Protokole o prelasku u probni rad na aplikaciji Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje na projektu „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje Informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“ sa 6 kantonalnih službi za zapošljavanje (SBK, TK; PK, USK, ZDK i KS), dok su za njih 4 urađeni „Planovi migracije i testiranje validnosti“ koji opisuju način na koji će se uraditi migracija podataka iz službi u JIS (testna i produkcijska migracija). Za Službe za zapošljavanje SBK i Kantona Sarajevo nije sačinjen Plan migracije i testiranje validnosti jer se, nakon nekoliko pokušaja migracije podataka iz evidencija o nezaposlenim osobama i novčanim naknadama, pokazalo veliko neslaganje i nekompatibilnost sistema za vođenje evidencija Službe i JIS sistema. Zbog toga je odlučeno da će navedene službe, dodatnim angažmanom svog osoblja, ručno migrirati aktivne podatke o nezaposlenim osobama. Prema prezentiranoj dokumentaciji, u maju 2018. godine je u produkcionu rad na novi JIS prešla još samo Služba za zapošljavanje Posavskog kantona.

Prema podacima sa kojima raspolažemo, Federalni zavod je za funkcionisanje informacionog sistema u oblasti zapošljavanja do kraja 2017. godine utrošio sredstva u iznosu od najmanje 6.808.717 KM, od čega se 5.203.898 KM odnosi na osnovne ugovore za uvođenje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a), a također postoje naznake novih investiranja u narednom periodu. Iako su sve aktivnosti na uspostavi JIS-a trebale biti okončane do februara 2015. godine, obavljenom revizijom smo utvrdili da je od 10 kantonalnih službi, JIS stavljen u produkcijski rad samo u Službama za zapošljavanje BPK-a i Posavskog kantona. Prilikom provođenja aktivnosti na uvođenju Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a), utvrdili smo da Zavod nije imao sistemski pristup, niti precizno utvrđen dinamički plan aktivnosti, a kao primjer navodimo da je najprije kupljena i isporučena oprema, a tek nakon toga su se obavljali radovi na pripremi i uređenju server sobe u Sarajevu i Mostaru, gdje je ista trebala biti instalirana. Isto tako napominjemo, da potpisani ugovori sa izabranim ponuđačima 2013. godine za realizaciju JIS-a (5.203.898 KM), nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Zavoda u smislu da je plaćanje bilo uslovljeno isporukom roba i usluga, već su isti uglavnom predviđeli avansno plaćanje sredstava u značajnom iznosu (61,15 % vrijednosti ugovora), a da istovremeno nisu predviđene niti su tražene bankarske garancije kao instrument osiguranja za izvršena avansna plaćanja, što smo ocijenili neopravdanim i primjerom loše poslovne prakse. Napominjemo da je u vrijeme izrade revizorskog izvještaja za 2014. godinu bilo plaćeno 93% ukupne vrijednosti potpisanih ugovora, a sistem je stavljen u produkcijski rad tek 03.07.2017. godine samo u Službi za zapošljavanje BPK-a. Ugovori također nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Zavoda u dijelu definisanja početka trajanja tekućeg održavanja kupljenih licenci, što je imalo za posljedicu da je propalo plaćeno održavanje istih za 1. godinu korištenja u iznosu od 357.435 KM, kao i nepotrebne troškove plaćenog održavanja istih za 2015. i 2016. godinu u iznosu od 586.149 KM i za 2017. godinu 319.396 KM. Tokom potpisivanja i implementacije potpisanih ugovora nije se vodilo računa o međusobno uslovljenim aktivnostima, jer iste nisu bile

usklađene (npr. nabavka komunikacijskih uređaja potrebnih za testiranje aplikacije je izvršena nakon isteka utvrđenog roka za implementaciju projekta iz potpisanih ugovora).

U međuvremenu su bile i dvije promjene organa upravljanja i rukovođenja Zavodom, promjena voditelja projekta, kao i stručno – savjetodavnog tima za praćenje implementacije projekta, što je dodatno usložnilo situaciju i prolongiralo završetak projekta. Konstatovali smo da članovi stručno – savjetodavnog tima za praćenje implementacije projekta imenovani 04.01.2017. godine nemaju imenovane zamjenske članove, što u nekim budućim situacijama može predstavljati usko grlo projekta. Skrećemo pažnju na dosadašnju praksu Zavoda da prilikom izrade tenderske dokumentacije i praćenje IT postupaka angažuje vanjske saradnike za koje nema garancije da će isti snositi odgovornost za moguće negativne posljedice usljed loše ili neadekvatne realizacije projekata velike vrijednosti. S tim u vezi, ističemo da, iako je imao, Zavod nije u dovoljnoj mjeri iskoristio unutrašnje ljudske kapacitete IT stalno uposlenog osoblja (niti kantonalnih službi), koji kao uposlenici imaju veću odgovornost i zainteresovanost za uspješnu realizaciju IT projekata. S tim u vezi, smatramo da ni postojeća organizaciona struktura Zavoda nije adekvatna, obzirom da je u istoj Odjeljenje za informacione tehnologije, evidencije i statistike u sastavu Sektora za ekonomske poslove, evidencije i informacione tehnologije, čiji rukovodilac je neposredno pretpostavljeni IT osoblju i predstavlja iste pred organima upravljanja i rukovođenja gdje se donose bitne odluke za Zavod u dijelu IT-a.

Preporuke:

- *Utvrđiti stvarno potrebni broj Oracle licenci koje su neophodne za predstojeći period u zavisnosti od finalne implementacije projekta, odnosno prelaska kantonalnih službi za zapošljavanje u produkcijski rad JIS-a, u cilju ograničavanja navedenog troška.*
- *Osigurati da IT osoblje Zavoda ima vodeću ulogu kod realizacije IT projekata koje finansira Zavod.*
- *Potrebno je preispitati položaj Odjeljenja za informacione tehnologije, evidencije i statistike sa stanovišta značaja i važnosti istog u provođenju strateških projekata Zavoda i upravljanja IT funkcijama.*
- *Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Zavodom poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune implementacije JIS-a u svih 10 kantonalnih službi, do isteka garantnog perioda 02.07.2018. godine iz ugovora za realizaciju JIS-a.*
- *Potrebno je da Upravni odbor Federalnog zavoda izvrši analizu dosadašnjih troškova na implementaciji JIS-a u odnosu na planirane, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti.*

8.2 Problem primjene Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica

Zakonom o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica koji je donesen 2006. godine (primjenjivan od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine), nezaposlenim demobilisanim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po osnovu kojeg su kantonalne službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijeli period trajanja prava, i to „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja). U 2013. godini je pokrenut veliki broj izvršnih postupaka protiv kantonalnih službi za zapošljavanje, za usklađivanje novčanih naknada sa rastom prosječnih plata u navedenom periodu, što je imalo za posljedicu skidanje sa računa službi značajnog iznosa sredstava. Donošenje Odluke o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda BiH od 17.09.2013. godine je zaustavilo provođenje izvršnih postupaka, odnosno skidanje novca sa računa službi za zapošljavanje po ovom osnovu. Međutim, Ustavni sud je u Odluci naglasio da to ne znači da tražilac izvršenja nema pravo na usklađivanje te naknade (jer se Ustavni sud BiH tim pitanjem nije ni bavio u ovom postupku), već da to pravo nije određeno predmetnom izvršnom ispravom, te da stoga nije ni moglo biti realizovano u predmetnom izvršnom postupku. Punomoćnici demobilisanih boraca su u istoj pravnoj stvari pokrenuli nove vrste tužbi protiv Federalnog zavoda kao drugostepenog organa pred Vrhovnim sudom FBiH, a istima traže usklađivanje naknada u upravnom postupku, što se i dalje nalazi u fazi rješavanja (nijedan

predmet nije meritorno riješen). Sadašnji broj pokrenutih 160 predmeta predstavlja samo „ogledne predmete“ od čijeg ishoda će zasigurno zavisiti daljnje pokretanje sudskih postupaka, pred nadležnim sudovima na području u FBiH. Međutim, i pored navedenih činjenica moguće je da se navedeni problem „vrati na početak“, pri čemu postoji srednji rizik da se javne službe za zapošljavanje optereće obavezom isplate značajnih novčanih sredstava, a troškovi postupaka, ukoliko bi se vodili i završavali nepovoljno za službe za zapošljavanje, mogli bi biti i znatno veći od procijenjenih troškova iz decembra 2013. godine (prema posljednjim podacima Federalnog zavoda od 14.01.2014. godine 97.772.624 KM, od čega 55.005.029 KM za usklađivanje novčane naknade i 42.767.595 KM za troškove sudskih postupaka).

Preporuka:

- *Poduzeti sve zakonske aktivnosti u cilju rješavanja problema usklađivanja naknada za demobilisane borbe, obzirom da problem može uticati na finansijsku likvidnost, stabilnost i održivost, kako kantonalnih službi za zapošljavanje tako i Federalnog zavoda. U skladu sa konstatovanim, poduzeti adekvatne mjere putem Upravnog odbora, Vlade FBiH i Parlamenta FBiH, uvažavajući činjenicu da odlaganje rješavanja navedenog problema eventualno može uvećati obaveze za sudske troškove i zatezne kamate.*

9. KOMENTAR

Federalni zavod se na dostavljeni Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2017. godinu u ostavljenom roku očitovao dopisom broj: 01-14-10065-3/18 od 29.08.2018. godine. U navedenom Očitovanju su data pojašnjenja, uz prezentiranje dokaznog materijala, koja se odnose na: ukupna ulaganja u informacioni sistem za zapošljavanje, dostavljanje objedinjenih planova kantonalnih službi za zapošljavanje Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i odredbe potpisanih ugovora za realizaciju poticajnih mjera zapošljavanja, što je prihvaćeno i inkorporirano u Izvještaj i Mišljenje o usklađenosti. Vezano za zaključene sporazume sa dužnicima, u skladu sa Odlukom o uslovima reprograma komisionih kredita, u periodu od 27.03. – 27.07.2018. godine, konstatujemo da su dužnici uplatili sredstva u ukupnom iznosu od 313.610 KM.

Date komentare i obrazloženja koja se odnose na provođenje programa aktivnih mjera zapošljavanja, završetak implementacije JIS-a i postupak provođenja javne nabavke radnih stanica – računara, laptopa i tableta, nismo mogli prihvatiti jer nije priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza i preporuka.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju

Dunja Logo, dipl.oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl.oec. - vođa tima

Marija Marković, dipl.oec. - član tima

Derviša Harbaš – član tima, IT revizor

**IV PRILOG:
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu					
Naziv institucije: FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procena t (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	46.610.000	45.107.920	47.422.195	4.497.920	111,1
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	39.000.000	43.822.672	40.930.618	4.822.672	112,4
1. Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	0	0	0	0	0
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	0
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	39.000.000	43.822.672	40.930.618	4.822.672	112,4
3. Porezi na platu i radnu snagu	0	0	0	0	0
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	0
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	0
8. Ostali porezi	0	0	0	0	0
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	250.000	198.249	611.317	-51.751	79,3
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	20.200	32.750	180.847	12.550	162,1
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	0	0	0	0
Ostali prihodi od imovine	10.000	0	6.639	-10.000	0
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	10.000	32.750	174.109	22.750	327,5
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	200	0	99	-200	0
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr.prihodi	229.800	165.499	430.470	-64.301	72,0
Administrativne takse	0	0	0	0	0
Sudske takse	0	0	0	0	0
Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	0
Ostale budžetske naknade i takse	0	0	0	0	0
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0	0	0	0	0
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	85.000	92.550	83.313	7.550	108,9
Neplanirane uplate –prihodi	144.800	72.949	347.157	-71.851	50,4
Novčane kazne	0	0	0	0	0
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	0
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.360.000	1.086.999	5.880.260	-273.001	79,9
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	38.419	0	0
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	1.360.000	1.086.999	5.841.841	-273.001	79,9
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	0
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0
16. Donacije	0	0	0	0	0

	II. RASHODI (od 1 do 7)	53.435.000	32.667.104	42.102.835	-20.767.896	61,1
1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	2.419.000	2.086.321	1.959.271	332.679	86,2
	Bruto plate i naknade plata	2.070.000	1.880.495	1.671.337	-189.505	90,8
	Naknade troškova zaposlenih	349.000	205.826	287.934	-143.174	59,0
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	212.000	198.139	175.752	-13.881	93,5
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.662.000	1.194.981	1.369.606	-467.019	71,9
	Putni troškovi	37.000	18.433	16.041	-18.567	49,8
	Izdaci za energiju	40.000	37.575	35.931	-2.425	93,9
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	74.000	55.863	51.497	-18.137	75,5
	Nabavka materijala i sitnog inventara	40.000	30.230	17.567	-9.770	75,6
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	15.000	8.539	7.225	-6.461	56,9
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	6.000	3.466	4.216	-2.534	57,8
	Izdaci za tekuće održavanje	58.000	54.205	21.488	-3.795	93,5
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	282.000	216.511	254.591	-65.489	76,8
	Ugovorene i druge posebne usluge	1.110.000	770.159	961.050	-339.841	69,4
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	49.142.000	29.187.663	38.598.206	-19.954.337	59,4
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	10.212.000	13.190.969	17.637.854	-6.021.031	68,7
	Tekući transferi pojedincima	4.725.119	1.929.103	2.169.208	-2.796.016	40,8
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.422.284	415.439	305.256	-1.006.845	29,2
	Subvencije javnim preduzećima	8.408.915	2.770.144	3.428.662	-5.638.771	32,9
	Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima	15.373.682	10.882.008	15.057.226	-4.491.674	70,8
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
	Drugi tekući rashodi	0	0	0	0	0
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi privatnim pred. i preduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	0
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-12.825.000	12.440.816	5.319.360	25.265.816	-97,0
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	0
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	987.000	366.380	454.558	-620.620	37,1
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	0
	Nabavka građevina	0	0	0	0	0
	Nabavka opreme	687.000	170.827	437.950	-516.173	24,9
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	300.000	195.553	16.608	-104.447	65,2
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	0
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	987.000	366.380	454.558	-620.620	37,1

	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-13.812.000	12.074.436	4.864.802	25.886.436	-87,4
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	0
1.	Primici od finansijske imovine	400.000	16.375.937	474.639	15.975.937	4.094,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	400.000	16.375.937	474.639	15.975.937	4.094,0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	88.000	448.311	667.222	360.311	509,4
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	88.000	448.311	667.222	360.311	509,4
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	312.000	15.927.626	-192.583	15.615.626	5.105,0
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	0
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Otplate unutrašnjeg duga	0	0	0	0	0
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
	Otkup duga	0	0	0	0	0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	0	0	0	0	0
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-13.500.000	28.002.062	4.672.219	41.502.062	-207,4

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2017. godinu odobrilo dana 28.02.2018.godine

Direktorica
Helena Lončar

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine			
Naziv institucije: FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	78.737.140	43.438.073	181,0
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	49.557.048	22.410.616	221,0
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	14.216.449	13.578.030	105,0
4. Kratkoročni plasmani	459.000	459.000	100
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	14.504.643	6.990.427	207
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	38.081.317	55.139.213	69
9. Stalna sredstva	11.319.515	11.002.451	103
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	6.879.970	5.894.901	117
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	4.439.545	5.107.550	87
12. Dugoročni plasmani	33.641.772	50.031.663	67
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	33.641.772	50.031.663	67
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	116.818.457	98.577.286	119
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	29.999.549	23.059.069	130
19. Kratkoročne tekuće obaveze	44.198	667.880	7
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
22. Obaveze prema zaposlenicima	184.806	169.362	109
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
24. Kratkoročna razgraničenja	29.770.545	22.221.827	134
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	0
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	86.818.908	75.518.217	83
28. Izvori stalnih sredstava	38.081.317	55.139.213	69
29. Ostali izvori sredstava	0	0	0
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	48.737.591	20.379.004	132,0
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	116.818.457	98.577.286	95

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 28.02.2018. godine.

Direktorica
Helena Lončar

Izveštaj o novčanim tokovima		
Period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2017 godine		
Naziv institucije: FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	44.469.501
1	Prihodi (od 2 do 6)	43.184.253
2	Prihodi od poreza	198.249
3	Neporezni prihodi	1.086.999
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	0
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Finansiranje (od 10 do 12)	16.375.937
10	Primici od finansijske imovine	16.375.937
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	60.845.438
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	32.884.315
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.086.321
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	198.139
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	838.456
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	29.761.399
20	Kapitalni transferi	0
21	Izdaci za kamate	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	366.380
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	366.380
24	Finansiranje (25 + 26)	448.311
25	Izdaci za finansijsku imovinu	448.311
26	Izdaci za otplate dugova	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	33.699.006
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	27.146.432
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	22.410.616
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	49.557.048

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2017. godine odobrilo dana 28.02.2018.godine.

Direktorica
Helena Lončar